

๓๗๒.๐๒๘๕

๘ ๔๕๖ ๗

๖.๓

ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

ปริญญานิพนธ์

บทอง

เกิตศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์

๑๓ ต.ค. ๒๕๓๘

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

194993

ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บทคัดย่อ

ของ

เทิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสามด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการสนับสนุนโดยจำแนกตามตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 186 คน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าห้าระดับจำนวน 42 ชุด ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความเห็นต่อปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาในระดับปานกลางส่วนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความเห็นต่อปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความเห็นต่อแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความเห็นต่อแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความเห็นต่อปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในด้านบุคลากร ส่วนด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ กับด้านการสนับสนุนแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความเห็นต่อแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและด้านบุคลากร กับด้านการสนับสนุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

PROBLEMS AND IMPROVEMENT GUIDELINES CONCERNING DATA AND INFORMATION
SYSTEMS OF PRIMARY SCHOOLS AS PERCEIVED BY SCHOOLS ADMINISTRATORS
AND OFFICIALS UNDER SARA BURI PRIMARY EDUCATION OFFICE

AN ABSTRACT

BY

CHERDSAK PUNPIPATN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of education degree in Educational Administration .
at srinakharinwirot University

March 1995

The purposes of this research were to study problems and guidelines concerning data and information systems of primary schools as perceived by school administrators and officials under the Sara Buri Primary Education Office, and to compare those problems and guidelines in three aspects; personnel, data and information systems process, and support, as classified by position.

The sample used in this research consisted of 186 school administrators and 186 officials. The instrument used for collecting data was the 5-point-rating-scale questionnaire of 42 items, with reliability of 0.87. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The main research findings were summarized as follows:-

1. The school administrators under the Sara Buri Primary Education Office perceived problems in data and information systems in primary schools at a moderate level, whereas the officials perceived such problems at a high level.

2. The school administrators under the Sara Buri Primary Education Office perceived guidelines for data and information systems improvement at high level, whereas the officials perceived such guidelines at a moderate level.

3. The school administrators and officials under the Sara Buri Primary Education Office perceived the problems in data and information systems in primary school as a whole differently at the .05 level of significance. However, it was found different at .001 level of significance in personnel and data and information systems process aspects, while in the support aspects it was found different with no statistical significance.

4. The school administrators and officials under the Sara Buri Primary Education Office perceived the data and information systems improvement guidelines in primary schools as a whole and in personnel and support aspects differently with statistical significance at the .001 level. while in the data and information systems aspect it was found different with statistical significance at the .01 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ทวีรุจน์ หอมเย็น)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ทวีรุจน์ หอมเย็น)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2538

ประกาศคุณผลการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง ซึ่งท่านทั้งสามได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษา
ค้นคว้า และตรวจแก้ไขอย่างใกล้ชิดตลอดมา จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความ
เรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านโดยเฉพาะ นายทวีศักดิ์
จันทร์สาร ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี นางจินดา สิทธิฤทธิ์
ผู้อำนวยการพิเศษด้านนโยบายและแผน กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ นายชีวิต ศรีวิเศษ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแก่งคอย
นายบุญสม สายหยุด ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท สระบุรี
และผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณ
นายประสาน หอมพล ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักรกรุงเทพมหานคร
ที่ให้คำแนะนำให้ดาปรึกษามาตลอด และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูล
สำหรับการวิจัยครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ และขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ
กลุ่มโรงเรียนท้าวแห้ง - ท้าวกะพาว และคณะครูโรงเรียนวัดโคกกรุง ที่ได้ช่วยเหลือ
และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดประโยชน์อันพึงจะได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่คุณพ่อ คุณแม่
และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เชิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	8
ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ	8
ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ	10
ประเภทของข้อมูลและสารสนเทศ	11
กระบวนการจัดการกระทำข้อมูลและสารสนเทศ	14
กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา	15
หลักการแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	
ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน	16
การบริหารระบบโครงการสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	29
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	32

การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์	37
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	72
วิธีดำเนินการวิจัย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สรุปผลการวิเคราะห์	74
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	93
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	95
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย	123

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ	31
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	37
3	ค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน	38
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร	39
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	40
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน	41
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านบุคลากร	42
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านกระบวนการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศ	43
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการสนับสนุน	44
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร	445

11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศ	46
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน	47
13	ค่าเฉลี่ย แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน	48
14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร	49
15	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	50
16	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน	51
17	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านบุคลากร ...	52
18	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านกระบวนการ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	53
19	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการสนับสนุน	54
20	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร	55

21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้าน กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	56
22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน	57
23	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยรวมแยกเป็นรายด้าน	58
24	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ	59
25	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อ	61
26	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน จำแนกเป็นรายข้อ	63
27	การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ โดยรวมแยกเป็นรายด้าน	65
28	การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ	66

29 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
โรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
จำแนกเป็นรายข้อ 68

30 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
โรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน จำแนกเป็นรายข้อ 70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการบริหารและระบบสารสนเทศ	13
2 แสดงกระบวนการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	21
3 แสดงขั้นตอนการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน	22
4 โครงสร้างเครือข่ายการบริหาร และการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	23

ภูมิหลัง

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เป็นปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองประเทศ เพราะข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญต่อระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2529 : 13) ได้กล่าวว่า เนื่องจากการตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการที่ดีขึ้นอยู่กับระบบข่าวสาร ข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับบริหารหรือการปฏิบัติงาน เพราะข้อมูลและสารสนเทศเป็นสิ่งบ่งบอกสภาพการทำงานได้เป็นอย่างดีว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอะไร จะแก้ไขหรือปรับปรุงอย่างไร รวมถึงจะวางแผนของอนาคตในรูปแบบใด จึงจะทำให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ

ไซมอน (Simon. 1977 : 39) ได้ชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจที่ดีมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีข้อมูลและสารสนเทศ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องตัดสินใจ เพื่อเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกทางตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ในกระบวนการบริหารงานทางการศึกษา ผู้บริหารมีความจำเป็นจะต้องตัดสินใจในการดำเนินงานในทางที่เห็นว่าเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทางเลือกในการดำเนินการจำเป็นจะต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ต้องตัดสินใจอย่างเพียงพอ เพื่อเปรียบเทียบ ผลได้ ผลเสียให้รอบคอบก่อนตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง ข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้บริหารได้รับจะต้องมีความแม่นยำ เชื่อถือได้รวมทั้งทันตามเวลาที่ต้องการด้วย แต่ผู้บริหารต่างมีภาระมากการที่จะรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการตัดสินใจให้ครบถ้วนได้นั้น ย่อมไม่มีเวลาเพียงพอจึงต้องมอบหมายให้มีหน่วยงานจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศ จากแหล่งต่าง ๆ ตามความต้องการและความจำเป็น (สุรชาติ สันทรัพย์. 2528 : 1 - 2)

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภาระหน้าที่ ต้องปฏิบัติตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาฉบับนี้ กำหนดให้หน่วยงานทุกระดับเร่งพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศการศึกษา ให้เอื้อต่อการวางแผน การบริหาร และการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 12)

ความพยายามที่จะตอบสนองแนวนโยบายดังกล่าวจึงเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นมา การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศได้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันยังมีหน่วยงานอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถจัดหาข้อมูลและสารสนเทศได้อย่างเพียงพอและถูกต้อง สำหรับใช้เพื่อการบริหารและปฏิบัติงาน ข้อมูลและสารสนเทศจัดเก็บไว้แล้วก็ใช้ไม่ได้ ส่วนที่จำเป็นต้องใช้ก็ไม่ได้จัดเก็บไว้ ทั้งนี้มาจากปัญหาหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ขาดบุคลากรรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการจัดข้อมูลและสารสนเทศ และขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้น ถ้าโรงเรียนเหล่านี้ไม่ได้ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศไว้อย่างมีประสิทธิภาพจะ ไม่มีข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นใช้ บริหารและปฏิบัติงานในโรงเรียน นอกจากนี้แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานบังคับบัญชาเหนือขึ้นไป เพราะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งปฐมภูมิคือโรงเรียนขึ้นไป ใช้ในภาพรวม ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ เพื่อใช้บริหารและปฏิบัติงานตาม การกิจจะขาดประสิทธิภาพไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2535 : 2)

กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาประมาณ 600 คน ทั่วประเทศและพบว่า ผู้บริหารแทบทั้งหมดใช้ ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจของโรงเรียน ในการวางแผน การรายงานผลต่อหน่วยงานเหนือ และการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามโรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้บริหารดังกล่าวรับผิดชอบอยู่ยังไม่ได้จัดและใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบใน หลักวิชาการ ปัญหาที่สำคัญคือ บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการจัดและใช้

ข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2535 : คำนวณ)

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
4. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาในด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. ได้แนวทางในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาในด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน เสนอต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน

4. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศและด้านการสนับสนุน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามประเด็นปัญหา 3 ประเด็น คือ ปัญหาบุคลากร ปัญหากระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และปัญหาการสนับสนุน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2535 ทั้งหมด 692 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 346 คน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 346 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากประชากรในข้อ 2.1 ตามตารางสัดส่วนของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 186 และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 186 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกได้ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.2 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

3.2 ตัวแปรตาม ตัวแปรตามได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ปัญหาบุคลากร

3.2.2 ปัญหากระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

3.2.3 ปัญหาการสนับสนุน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวเลข ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนคน สิ่งของ และความคิด อาจใช้แทน ปริมาณ หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลการวิเคราะห์ เช่น จำนวนครู จำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน เป็นต้น

2. สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำให้มีความหมาย โดยการวิเคราะห์เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในการบริหาร การวางแผน และการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ได้

3. ระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและดำเนินการในขั้นตอนต่อมาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างครบถ้วน และสามารถนำประกอบการตัดสินใจ การวางแผน การบริหารงาน และการควบคุมการปฏิบัติงานตามความต้องการของผู้บริหารจึงได้กำหนดไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง โรงเรียนต้องไปเก็บข้อมูลจากแหล่งที่เรียกว่า แหล่งปฐมภูมิ อันเป็นที่เกิดของข้อมูลที่โรงเรียนต้องใช้ หรือจากแหล่งทุติยภูมิคือแหล่งที่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้จากแหล่งปฐมภูมิ โดยหลักการแหล่งข้อมูลทั้งสองจะมีทั้งข้อมูลดิบและสารสนเทศ

4.2 การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง เป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บมาจากแหล่งว่ามีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ประการ คือ ทันเหตุการณ์ ความแม่นยำ และตรงตามต้องการ

4.3 การจัดกระทำข้อมูล หมายถึง การปรับเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ ส่วนใดเป็นสารสนเทศอยู่แล้วนำมาแยกกลุ่มตามลักษณะงานในการประมวลผลทั้งโรงเรียนอาจให้ตั้งแต่การคิดและอย่างง่ายโดยใช้มือ หรือเครื่องคิดเลข

4.4 การจัดคลังข้อมูล หมายถึง โรงเรียนดำเนินการเพื่อจัดให้มีแหล่งข้อมูลขึ้นในโรงเรียน ในลักษณะเป็นแหล่งงานหรือคลังข้อมูลเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน หรือเป็นแหล่งข้อมูลให้บริการหน่วยงานอื่น

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการบริหาร

4.6 การนำไปใช้ หมายถึง การใช้ข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อใช้ในการบริหาร การวางแผน การเรียนการสอน การบริการหน่วยงานหน่วยเหนือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดขัดแย้ง หรือเป็นอุปสรรคในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งทำให้โครงการดังกล่าวไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านบุคลากร หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร ความเอาใจใส่ของบุคลากร ความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมเพื่อสร้างความชำนาญการ ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

5.2 ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องการจัดโครงสร้างของหน่วยงาน การกำหนดจำนวนหน้าที่ความรับผิดชอบ การวางแผน การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามแผนการควบคุมและตรวจสอบ

5.3 ด้านการสนับสนุน หมายถึง การจัดงบประมาณยานพาหนะ สถานที่ทำการ วัสดุ ครุภัณฑ์ ความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6. แนวทางการปรับปรุง หมายถึง ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้พิจารณาเห็นว่า แนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ จะดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องปฏิบัติตามในแนวทางที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งในที่นี้แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ บุคลากร กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และการสนับสนุนดังกล่าวไว้ในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
8. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี หมายถึง ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงาน บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6
9. ทัศนะ หมายถึง แนวความคิดของผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สระบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ บุคลากร กระบวนการ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และการสนับสนุน
10. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งผู้ที่รักษาการในตำแหน่งข้างต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
11. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้มอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนด เนื้อหา สารที่เกี่ยวเนื่องในการวิจัย ดังต่อไปนี้ ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ ประเภทของข้อมูลและสารสนเทศ กระบวนการจัดกระทำข้อมูลและสารสนเทศ กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา หลักการและแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียน และการบริหารระบบโครงสร้างสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา

ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ

คำว่า ข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) คำทั้งสองคำนี้โดยทั่วไปมักจะหมายถึงสิ่งเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว คำทั้งสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกันได้มีผู้ให้ความหมาย และคำจำกัดความไว้อย่างต่าง ๆ ดังนี้

ในทัศนะของเซน (Senn. 1978 : 19 - 20) ได้อธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (Data) คือข้อเท็จจริง เป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้น ข้อเท็จจริงนี้เป็นอิสระ ไม่สัมพันธ์กัน และมีจำนวนไม่จำกัด...ข้อมูลทั้งหมดคือข้อเท็จจริงแต่สารสนเทศไม่ใช่ข้อเท็จจริง ถึงแม้ว่าสารสนเทศจะมาจากข้อเท็จจริงก็ตาม ในขณะที่สารสนเทศกำเนิดจากข้อมูล แต่ข้อมูลทั้งหมดไม่อาจทำให้เป็นสารสนเทศได้...ข้อมูลจะแปรมาเป็นสารสนเทศได้ก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โดยการผสมผสาน และมีจุดประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นหมายความว่า สารสนเทศเป็นสิ่งที่แปรจากข้อมูลเพื่อให้มีความหมาย แนวคิด หรือข้อสรุป ในการติดต่อสื่อสาร...

เบิร์ช และคนอื่น ๆ (Burch and others. 1979 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายว่า ข้อมูลคือตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทน คน สิ่งของและความคิด ลักษณะของข้อมูลจะเป็นข้อเท็จจริงไม่ถูกปรุงแต่งและไม่เกี่ยวข้องกัน ในขณะที่ สารสนเทศ คือข้อมูลที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือจัดกระทำเพื่อผลของการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจของผู้ใช้ ลักษณะของสารสนเทศจะเป็นการรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกันเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศคือ ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำให้มีความหมาย หรือมีคุณค่า ในการตัดสินใจ

นอกจากนี้ เบิร์ช และคนอื่น ๆ (Burch and others. 1979 : 4) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของข้อมูล และสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล คือ ภาษาคณิตศาสตร์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่า เป็นสิ่งแทนคน สิ่งของ เหตุการณ์ และแนวความคิด ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า ข้อมูลดิบ ส่วนสารสนเทศ ก็คือ ข้อมูลซึ่งทำให้อยู่ในสภาวะที่มีความหมายสำหรับผู้รับ

แคนเตอร์ (Kanter. 1984 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่าข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูลคือวัสดุดิบ อาจจะส่งเข้าสู่ระบบประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์จากคีย์บอร์ดของ เคไทย เรย์ทูป จากเอกสารที่มองเห็นด้วยตา จากการเขียนบนหลังของจดหมาย และอื่น ๆ ข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลแล้ว เรียกว่า สารสนเทศ และอยู่ในรูปแบบที่จะช่วยการบริการ และผู้ใช้คนอื่น ๆ

เมอร์ดิกค์, รอส และคลากเกต (Murdick, Ross and Clagget. 1984 : 12) ได้กล่าวว่า ข้อมูลคือ ข้อเท็จจริงหรือตัวเลข ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจโดยตรงตามปกติข้อมูลจะอยู่ในรูปของการจัดบันทึกประวัติความเป็นมา โดยมีได้นำมาประมวลผลเพื่อใช้ในการตัดสินใจในทันที ส่วนสารสนเทศเป็นข้อมูลซึ่งผ่านการเลือกสรรแล้วประมวลผล หรือข้อมูลที่ใช้เป็นข้อถกเถียง อ้างอิง หรือใช้เป็นพื้นฐานคาดการณ์ล่วงหน้า หรือช่วยในการวินิจฉัยสั่งการได้

กมล นิรันดร์ศิริโรจน์ (2525 : 1 - 2) ได้อธิบายความหมายของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์หรือให้คำอธิบาย ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้

จิราภรณ์ รักษาแก้ว (2529 : 57) ได้อธิบายความแตกต่างของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติเป็นกลุ่มสัญลักษณ์ แทนปริมาณหรือการกระทำต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลข้อมูลอาจจะอยู่ในรูปของตัวเลข ตัวหนังสือ และท้ายที่สุด ข้อมูลก็คือ วัตถุดิบของสารสนเทศ ส่วนสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับการประมวลผล ด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ต้องการ สำหรับใช้ทำประโยชน์เป็นส่วนผลลัพธ์ หรือ เอาท์พุต ของระบบการประมวลผลข้อมูลเป็นสิ่งที่สื่อความหมายให้ผู้รับเข้าใจ และสามารถ

นำไปกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะได้หรือเพื่อเป็นการย้ำความเข้าใจที่มีอยู่แล้วให้มีมากยิ่งขึ้น และเป็นผลลัพธ์ของระบบสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 2) ได้ให้ความหมายของข้อมูลว่าหมายถึงตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงตั้งแต่ คน สิ่งของ หรือความคิด เป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่มีการปรุงแต่งและไม่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลโรงเรียนชุมชนพัฒนาในปีการศึกษา 2532 มีนักเรียน 300 คน ครู 20 คน อาคารเรียน 3 หลัง ห้องเรียนทั้งหมด 14 ห้อง เป็นต้น ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือจัดกระทำในระดับเหนือ ข้อมูล โดยการนำข้อมูลหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกัน มาจัดกระทำให้มีความหมายหรือคุณค่าเพิ่มขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เมื่อต้องการทราบว่าโรงเรียนชุมชนพัฒนาโดยเฉลี่ยแล้วครู 1 คน สอนนักเรียนกี่คน เพื่อจะใช้ประกอบการพิจารณาว่า โรงเรียนมีครูพอหรือไม่ขาดหรือเกินอย่างไร จะต้องเอาข้อมูล จำนวนครูและจำนวนนักเรียนมาหาความสัมพันธ์กันจะได้ค่าเป็นอัตราครูต่อนักเรียน

เมื่อพิจารณาจากการให้ค่าจำกัดความและการให้ความหมายของข้อมูล และสารสนเทศ ของนักวิชาการ ทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทยแล้ว จะสรุปได้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข ตัวหนังสือ และสัญลักษณ์ที่ใช้แทนคน สิ่งของ ความคิด และการกระทำเช่น จำนวนครู จำนวนนักเรียน และจำนวนห้องเรียน เป็นต้น ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำให้มีความหมายโดยการวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การวางแผน และการตัดสินใจ

✓ ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ

อุทัย บุญประเสริฐ (2525 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ ในกระบวนการตัดสินใจไว้ดังนี้ (สุรชาติ สินทรัพย์. 2528 : 19) ในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม หากพิจารณาในเชิงหลักการแล้ว เป็นที่ยอมรับกันว่า การตัดสินใจที่ดี ต้องเป็นการตัดสินใจโดยหลักเหตุผล เราได้พบว่า วิธีการที่จะช่วยให้การตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลนั้น ปัจจุบันนี้ เน้นเรื่องข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐาน หรือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ทุกที่

พจน์ สะเพียรชัย (2528 : 51) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของข้อมูล และสารสนเทศที่มีต่อการวางแผนว่า ในการวางแผนการศึกษา การรวบรวมสถิติต่าง ๆ มี จุดมุ่งหมายที่จะจัดหาข้อมูลและสารสนเทศให้แก่ผู้ตัดสินใจ หรือวางนโยบายการศึกษาและ นัวางแผนการศึกษาทั้งนี้ เพื่อให้มีการตัดสินใจที่ดีและเป็นไปอย่างถูกต้อง ซึ่งก่อนจะรวบรวมสถิติ ได้นั้นจำเป็นต้องแจกแจงให้ได้ว่าข้อมูลและสารสนเทศ ใดที่จำเป็นต่อการวางแผน จากนั้นจึงจะ ทำการรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศนั้น ๆ ตลอดจนข้อมูลและสถิติ และจากการวิจัยในประเทศ ที่พัฒนาแล้วพบว่า ในการตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องสำคัญ ๆ นั้น ร้อยละ 90 เป็นการตัดสินใจ โดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่ดี อีกร้อยละ 10 เกิดจากจินตนาการ ความนึกคิดของผู้บริหาร เอง ส่วนการตัดสินใจของระบบราชการไทยกลับกันคือจากจินตนาการ ร้อยละ 90 จากข้อมูลและ สารสนเทศร้อยละ 10 ดังนั้น ถ้ามีข้อมูลใหม่ก็ตัดสินใจใหม่ได้แล้วบอกว่าเนื่องจากได้ข้อมูลมาใหม่ แสดงว่าข้อมูลเดิมไม่ค่อยมีหรือมีแล้วใช้ไม่ได้ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2528 : 18) /

ประเภทของข้อมูลและสารสนเทศ

ลักษณะของข้อเท็จจริงที่รวบรวมมาได้ หรือ ข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์นั้น บัณฑิต ศรีนิล (2526 : 144) ได้แบ่งไว้ 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ หรือในรูปตัวเลขนั่นเอง เช่น จำนวนพนักงาน อายุการทำงาน มูลค่าทรัพย์สิน เป็นต้น
2. ข้อมูลเชิงพรรณนาหรือเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปข้อความ แสดงถึงลักษณะ คุณสมบัติหรือคุณภาพของเรื่องที่ต้องการศึกษา เช่น ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ สภาวะแวดล้อมในการทำงาน /

นอกจากข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ จะอยู่ในรูปของตัวเลข หรือข้อความแล้ว ยังสามารถแยกประเภทของข้อมูลได้อีก บัณฑิต ศรีนิล (2526 : 145) แยกได้ 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ หมายถึง ข้อมูลที่เก็บรวบรวมขึ้นมาเป็นครั้งแรก มักจะได้รับการวิจัย หรือการทดลอง เช่น ข้อมูลที่องค์การได้จากการสำรวจทัศนคติของประชาชน หรือข้อมูลจากการ สืบสารแห่งประเทศไทย ได้จากการสำรวจความต้องการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าของธุรกิจเอกชน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ หมายถึง ข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้วส่วนใหญ่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ เป็นเอกสารรายงาน หรือหลักฐานต่าง ๆ เช่น สถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานของธนาคาร รายงานผลการวิจัยที่ผ่านมา และบทความในวารสาร นิตยสารต่าง ๆ (ทองเพ็ชร จุมภา. 2530 : 14)

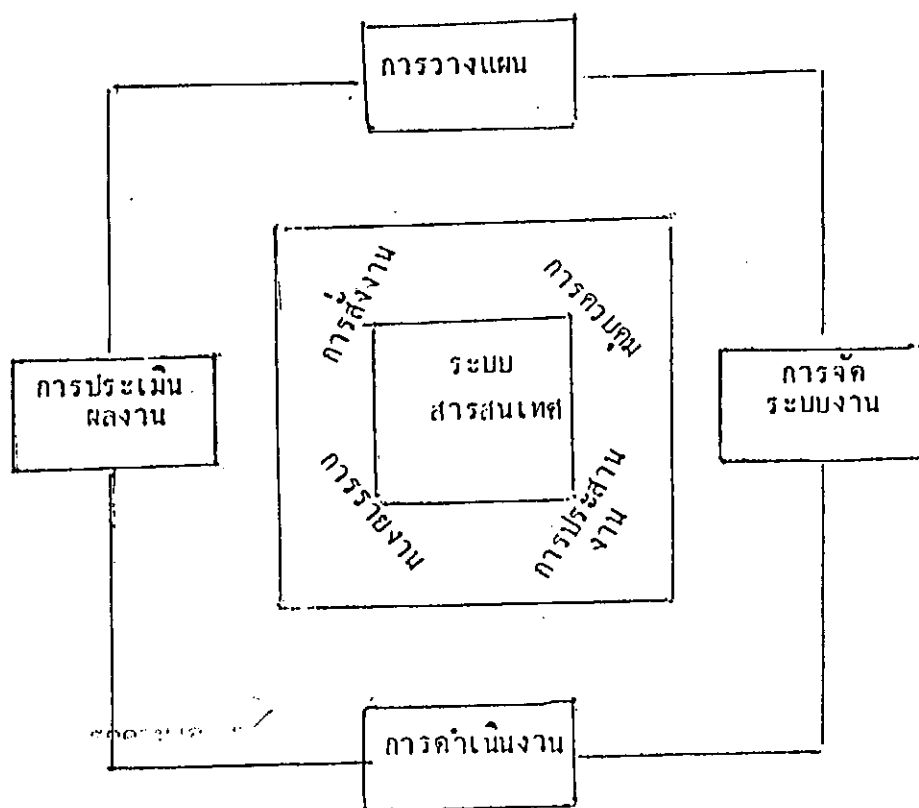
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 22 - 23) ได้แบ่งข้อมูลสารสนเทศเป็น 2 ประเภท

1. ประเภทที่มีลักษณะเป็นปริยาย คือมีความชัดเจนในตัวเอง การวิเคราะห์ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด ผลก็จะออกมาเหมือน ๆ กัน ได้แก่พวกข้อมูลที่เป็นกฎ ระเบียบ มีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์แสดงเป็นสถิติเป็นตัวเลขคณิต เช่น อัตราการเกณฑ์เด็กได้ร้อยละ 90 ใครวิเคราะห์ก็จะตอบได้ตรงกันว่ายังไม่สามารถเกณฑ์ได้อีกร้อยละ 10 เป็นต้น

2. ประเภทที่มีลักษณะเป็นอัตนัย ข้อมูลสารสนเทศ ประเภทนี้ ได้แก่พวกภาษา สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด เช่น ความสวยระดับนางสาวไทย ความดีระดับบุคคลตัวอย่างของประเทศ ณรงค์ บุญมี (2528 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศไว้ว่า "การบริหารงานในปัจจุบันและอนาคตนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นข้อมูลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจของผู้บริหารนั้นเพื่อการวางแผน การปฏิบัติการ และการควบคุมเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์" อารุง จันทวานิช และคนอื่น ๆ (2533 : 11 - 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศเปรียบเสมือนเส้นเลือดของระบบซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานในองค์การ สารสนเทศเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากสำหรับการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารและนักวางแผนในปัจจุบันซึ่งกำลังเผชิญกับความสลับซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นมากทุกที่ตามความเจริญเติบโตทั้งในขนาดและปฏิสัมพันธ์ขององค์การกับปัจจัยต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า สารสนเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยชี้ หรือแนะทิศทางที่ผู้บริหารจะเลือกดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ในการตัดสินใจใด ๆ หากพิจารณาโดยหลักการแล้วเป็นที่ยอมรับว่า การตัดสินใจที่ดีนั้นควรเป็นการตัดสินใจโดยหลักและเหตุผล (Rational Decision) ซึ่งอาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐานหรือเป็นปัจจัยหลัก ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างสารสนเทศจะต้องมีระบบ มีวิธีการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดโดยผู้ชำนาญการเฉพาะเรื่อง มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เพื่อพิจารณาปัญหาที่ต้องตัดสินใจรอบคอบกว่าวิธีอื่น ๆ วิธีนี้ได้ก้าวไกลถึงขั้นการกำหนดทางเลือกในการ

ตัดสินใจ (Alternatives) ได้อย่างเหมาะสม ในบางกรณียังอาจมีแนวทางที่จะให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ โดยการแสดงให้เห็นผลที่ตามมาแต่ละอย่างค่อนข้างชัดเจน อนึ่ง การใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนและการบริหารการศึกษาจะเป็นด้านป้องกันการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคล (Subjective Judgement) ได้ส่วนหนึ่ง ในอดีตผู้บริหารมักไม่ใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศประกอบการตัดสินใจมากนักแต่ได้ประสบการณ์ (Experience) และเจตคติ (Attitude) เข้าช่วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังขาดสารสนเทศที่สามารถเรียกใช้ได้ทันเหตุการณ์ หรือขาดศรัทธาในคุณภาพของข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีอยู่ หากได้มีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดทำสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ตรงต่อความต้องการและทันต่อเหตุการณ์แล้วก็จะมีส่วนช่วยให้การวางแผนและการบริหารการศึกษาของประเทศเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

โดยสรุป สารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนและการบริหารการศึกษา เป็นอย่างยิ่ง กระบวนการผลิตสารสนเทศเพื่อการบริหารงานมีสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญในทุกขั้นตอน ดังแสดงรายละเอียดในภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กระบวนการบริหารและระบบสารสนเทศ

กระบวนการจัดการกระทำข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูล และสารสนเทศ นับเป็นสิ่งสำคัญขั้นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจ การวางแผน และการบริหาร หน่วยงานทุกหน่วยงานตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล และสารสนเทศ จึงให้ความสนใจจัดสร้างระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหาร (Management Information System) มีชื่อย่อว่า MIS. / และนักวิชาการด้านสารสนเทศได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดระบบสารสนเทศไว้หลายท่านแตกต่างกัน เช่น

แอนดรู และมอร์ (Andrew and Moir. 1970 : 59) กล่าวว่า "การพัฒนา ระบบสารสนเทศมีกระบวนการสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ (1) การเก็บรวบรวมข้อมูล หรือตัวอ่อน (2) การจัดการกระทำข้อมูล หรือการประมวลผลข้อมูล และ (3) การเผยแพร่ข้อมูล หรือผลผลิต

เอเมอรี (Emery. 1971 : 36) กล่าวว่า "ระบบสารสนเทศมีความแตกต่างกันตาม ชนิดของตัวอ่อน และผลผลิต. / แต่หน้าที่ในการจัดการกระทำในเบื้องต้น จะคล้ายคลึงกันในทุก ระบบ" เขาได้เสนอองค์ประกอบในกระบวนการจัดระบบสารสนเทศไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งหมายถึง วิธีพิจารณาปริมาณ และวิธีเก็บข้อมูล ด้วย
2. การจำแนกข้อมูล และกำหนดดัชนีข้อมูล
3. การจัดสรุปข้อมูลให้มีเนื้อหากระชับรัด
4. การเก็บรักษาข้อมูล
5. การบริหารข้อมูล
6. การคำนวณ ซึ่งหมายถึงกระบวนการทุกชนิดที่ใช้ในการแปลงข้อมูลเป็นสารสนเทศ
7. การส่งผ่านข้อมูล
8. การแสดงผลข้อมูล

ครูเบอร์ (Kroeber. 1982 : 9) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "ระบบสารสนเทศ คือ ชุดของกระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สารสนเทศสนับสนุนผู้บริหารในการปฏิบัติ และการตัดสินใจในองค์การ"

สวาน ฮอดจ์ (Hodge. 1984 : 24) ได้ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า "ระบบสารสนเทศ (ไม่ว่าจะคำนวณด้วยคอมพิวเตอร์หรือด้วยมือ) คือ กระบวนการสื่อสาร มีการสะสมข้อมูลไว้ ประมวลเก็บรักษา และส่งไปยังบุคคลากรที่เหมาะสมในองค์การ เพื่อจะได้ใช้สารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ"

116. / ปรีชา พัวกลิ่นนท์ (2527 : 17 - 18) ได้ให้ความหมายของระบบสารสนเทศไว้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุมการปฏิบัติงานตามความต้องการของผู้บริหาร ครอบคลุมการดำเนินงานดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การ
2. จัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ
3. การจัดเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้
4. การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศให้ผู้บริหารนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร

กระบวนการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา

สุรชาติ สันทรัพย์ (2528 : 48 - 49) ได้ให้ความหมายของกระบวนการจัดระบบสารสนเทศที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) หมายถึงการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังการสำรวจทบทวนจุดประสงค์และความต้องการสารสนเทศจากผู้ใช้งาน ปรับปรุงแบบที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การคัดเลือกข้อมูลจากแบบรายงาน การพิจารณาเพิ่มเติมแหล่งในการจัดเก็บข้อมูล การจำแนกหมวดหมู่ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ กำหนดเวลาในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละชนิด การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและการมอบหมายบุคลากรให้ทำหน้าที่ในการดำเนินการ

2. การเก็บรักษาข้อมูล (Data Storing) หมายถึงการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ คือ การคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการ การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และการจัดระบบเพิ่มข้อมูล

3. การประมวลผลข้อมูล (Data Processing) หมายถึงการจัดประมวลผลข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ เตรียมให้ผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการประมวลผลตามความต้องการของผู้ใช้เป็นงานเฉพาะเรื่องด้วย การประมวลผลข้อมูลเป็นกระบวนการในการจัดแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศตามที่กำหนดไว้ในโครงการพัฒนาระบบข้อมูล รวมทั้งการปรับปรุงวิธีการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้

4. การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation) หมายถึงการกำหนดชนิด และรูปแบบของสารสนเทศในการประมวลผล และเสนอไว้ตามความต้องการของผู้ใช้ ทั้งรูปแบบและกำหนดเวลา รวมถึงการจัดทำรายละเอียดแหล่งที่จะจัดส่งรายงานการประมวลผลข้อมูลด้วย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 11 - 24) ซึ่งมีขั้นตอน 6 ขั้นตอน สำคัญได้แก่ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนตรวจสอบข้อมูล ขั้นตอนการจัดทำข้อมูล ขั้นตอนการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนการใช้ข้อมูล ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในเรื่องหลักการและแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

หลักการและแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

เพื่อให้โรงเรียนมีและใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนจึงควรดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนตามหลักการจัดในเชิงระบบอย่างน้อย 6 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนโรงเรียนควรยึดหลักการและแนวปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินงานในขั้นนี้ หมายถึง โรงเรียนต้องไปเก็บข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลซึ่งแหล่งข้อมูลดังกล่าว อาจเป็นแหล่งต้นตอของข้อมูล ซึ่งเรียกว่าแหล่งปฐมภูมิ อันเป็นที่เกิดของข้อมูลที่โรงเรียนต้องการใช้หรือจากแหล่งทุติยภูมิ คือแหล่งที่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้จากแหล่งต้นตอขั้นหนึ่งแล้ว ดังนั้น โดยหลักการแหล่งข้อมูลทั้งสองจะมีทั้งข้อมูลดิบและสารสนเทศ (Information) ที่แหล่งข้อมูลได้ประมวลผลไว้ขั้นหนึ่งแล้ว โรงเรียนนำมาใช้ได้ทันทีไม่ต้องมาประมวลผล (Processing) อีกครั้งหนึ่ง และแหล่งข้อมูลจะมีทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ในการดำเนินการในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีแนวปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลของโรงเรียนให้ชัดเจน วัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลจะเป็นกรอบหลักให้กับโรงเรียนขอบข่ายภารกิจของโรงเรียนแล้ว วัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลของโรงเรียนคือ เพื่อการจัดทำนโยบาย และแผนพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำปีของโรงเรียน เพื่อรายงานข้อมูลผลการปฏิบัติงานเพื่อบริการครู นักเรียน คนงาน การโรงในโรงเรียน เพื่อบริการชุมชน และเพื่อแก้ไขปัญหาและปรับปรุงงาน

1.2 การกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องใช้ตามวัตถุประสงค์ จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะเป็นกรอบหลักในการกำหนดขอบข่ายรายการข้อมูลหรือสารสนเทศที่โรงเรียนจะต้องไปจัดเก็บมาจากแหล่งใดชัดเจนได้ทั้งหนึ่งจากนั้นโรงเรียนก็มากำหนดรายการข้อมูลแต่ละวัตถุประสงค์ในรายละเอียดลงไปโดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.2.1 การตรวจสอบ จากแบบรายงานข้อมูล หรือแบบสำรวจข้อมูลของหน่วยงานเหนือ โดยเฉพาะแบบรายงานข้อมูล 10 มิถุนายน ซึ่งเป็นการประจำทุกปีที่โรงเรียนจะต้องให้เพื่อกรอกในแผ่นรายงานหรือแบบสำรวจดังกล่าว รวมถึงแบบสำรวจจากหน่วยงานเกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็จะสามารถได้ว่าข้อมูลที่ทำให้กรอกในแบบต่าง ๆ เหล่านั้นมีกี่ตัว ซึ่งในแบบดังกล่าวจะมีทั้งกรอกข้อมูลดิบ หรือต้องนำมาประมวลผลก่อนจึงกรอกแบบได้

1.2.2 การกำหนดรายงานดัชนี ทางการศึกษา ให้ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน รายการดัชนีแต่ละตัวจะบอกได้ว่าโรงเรียนต้องเก็บข้อมูลอะไรบ้างมาจัดค่าของดัชนี แต่ละตัวดัชนีบางตัวใช้ข้อมูลดิบสองตัว แต่บางตัวใช้ข้อมูลดิบหลาย ๆ ตัว จึงจะสร้างค่าดัชนีได้หนึ่งตัว

1.2.3 การกำหนดแหล่งข้อมูล การกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องใช้ตามวัตถุประสงค์จะทำให้โรงเรียนรู้ว่า แหล่งข้อมูลดังกล่าวอยู่ที่ไหน นอกโรงเรียนหรือในโรงเรียน และข้อมูลดังกล่าวมีแล้วหรือไม่ เพราะในความเป็นจริงข้อมูลตามรายการข้อมูลดังกล่าวอาจยังไม่มี ไม่เกิด เช่น ข้อมูลประเภทความคิดเห็น หรือการคาดคะเนอนาคต เป็นต้น จะต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้นมาก วิธีการที่ทักกันมากคือ การจัดประชุมสัมมนา การประชุมระดมสมอง การท้าวิจัย หรือเทคนิคอื่น ๆ เป็นต้น

1.2.4 การกำหนดวิธีการและจัดสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล โรงเรียนจะต้องกำหนดวิธีการว่าจะเก็บข้อมูลด้วยวิธีใด จะใช้เครื่องมืออะไร เช่น การสำรวจ การรายงาน การสัมภาษณ์ การศึกษาวิจัย การประชุมระดมความคิดเห็น ประชุมสัมมนา เป็นต้น ส่วนกำหนดเวลาก็ต้องสอดคล้องกับการเกิดและมีของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลรวมทั้งกำหนดเวลาที่จะใช้ เช่น โรงเรียนต้องรายงานข้อมูลประจำปีการศึกษาให้แก่หน่วยเหนือ ซึ่งกำหนดเวลาไว้แน่นอนแล้วคือ วันที่ 10 มิถุนายน โรงเรียนจะต้องเก็บข้อมูลจำนวนดังกล่าว (ตามแบบสำรวจหรือแบบรายงาน) ไว้ให้เสร็จก่อน วันที่ 10 มิถุนายน โรงเรียนจึงสามารถใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิฉะนั้นก็เหมือนที่กล่าวกันเล่น ๆ แต่เป็นเรื่องจริงว่า "ข้อมูลยกเมฆ"

2. ขั้นตรวจสอบข้อมูล เป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลหรือสารสนเทศที่เก็บมาจากแหล่งว่ามีคุณสมบัติตามที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่ดีตามหลักการนั้นควรมีคุณสมบัติอย่างน้อย

3 ประการ คือ

2.1 เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัย กล่าวคือ สารสนเทศที่ดีจะต้องได้รับทันต่อการให้ประโยชน์ และเป็นสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สามารถนำมาใช้ได้ทันเวลาที่สารสนเทศจึงจะมีประสิทธิภาพต่อการบริหาร ข้อมูลบางอย่างต้องเก็บทุก 1 ปี บางอย่าง 5 ปี ต่อ 1 ครั้ง

2.2 มีความตรงตามเนื้อหาของสารสนเทศที่ต้องการ สารสนเทศที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติในการสื่อความหมาย ตามวัตถุประสงค์และลักษณะงาน มีความพอเพียง และไม่เบี่ยงเบน เช่น ข้อมูลจากหนังสือเรียนสำหรับรายงานผล ก็อาจจะเพียง 1 ปี การศึกษา แต่หากเพื่อการวางแผน อาจต้องใช้ย้อนหลัง 5 ปี พยากรณ์ไปล่วงหน้าอีก 5 ปี เป็นต้น

2.3 มีความถูกต้องแม่นยำ คุณสมบัติข้อนี้แสดงถึงคุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศที่นับว่าสำคัญมาก เพราะแม้สารสนเทศนั้นจะตรงต่อความต้องการ และสามารถผลิตได้ทันเวลา แต่ถ้าขาดความถูกต้องแล้วก็จะหาประโยชน์ไม่ได้ สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำจะต้องมีการบันทึกจากสภาพความเป็นจริงในเวลาที่เราสำรวจ และผ่านกระบวนการในการจัดเก็บ จัดกระทำ อย่างมีระบบหากตรวจสอบแล้วพบข้อผิดพลาดบกพร่องก็ต้องจัดเก็บหรือแก้ไขใหม่

3. ขั้นจัดการทำข้อมูล ขั้นนี้หมายถึงขั้นปรับเปลี่ยนข้อมูลดิบเป็นสารสนเทศ ในส่วนที่ยังเป็นข้อมูลดิบ ๆ อยู่ ส่วนใดเป็นสารสนเทศแล้วนำมาแยกกลุ่มพวกตามลักษณะงาน ในการประมวลผลนั้น โรงเรียนอาจให้ตั้งแต่การคิดอย่างง่ายโดยใช้มือ โดยเครื่องคิดเลข ส่วนโรงเรียนใดถึงขั้นมีคอมพิวเตอร์ใช้ก็ใช้การประมวลผลโดยเครื่องซึ่งจะต้องจัดทำโปรแกรมขึ้นมา

3.1 การประมวลผลในขั้นต้น มีดังนี้

3.1.1 พิจารณาจากดัชนีที่ได้กำหนดไว้แล้ว โรงเรียนได้กำหนดดัชนีไว้ทั้งหมดประมาณกี่ตัวที่จะใช้บอกสภาพการดำเนินงานตามภารกิจ หรือเพื่อคาดคะเนสำหรับการวางแผนในอนาคต เพราะค่าของดัชนีจะต้องใช้ข้อมูลเป็นตัวแปรค่า เช่น ดัชนีอัตราครูนักเรียน ต้องนำข้อมูลจำนวนครู กับจำนวนนักเรียนมาจัดกระทำเป็นอัตราส่วนขึ้นมา หากมีดัชนี 100 ตัว ก็จัดกระทำเบื้องต้น 100 ตัวก่อน

3.1.2 พิจารณาจากแบบสำรวจหรือรายงานที่โรงเรียนต้องกรอกให้หน่วยงานระดับเหนือและหน่วยงานเกี่ยวข้องเพื่อดูว่าในตารางดังกล่าว บางตารางใช้ข้อมูลดิบกรอกโดยไม่ต้องประมวลผล ส่วนบางตารางต้องนำข้อมูลดิบมากระทำเป็นสารสนเทศขั้นหนึ่งก่อน

3.2 การประมวลผลในขั้นที่ 2 เป็นการนำดัชนี หรือสารสนเทศที่ประมวลผลขั้นต้นแล้วมาจัดกระทำอีกครั้งหนึ่ง ให้เป็นดัชนีรวม หรือดัชนีสังเคราะห์ โดยใช้ดัชนีหลาย ๆ ตัวมาจัดกระทำ เช่น การหาอัตราการเจริญเติบโต

4. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลโรงเรียน หมายถึง ขั้นที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อจัดให้มีแหล่งข้อมูลขึ้นในโรงเรียนในลักษณะเป็นหน่วยงานหรือคลังข้อมูล เพื่อให้ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเองหรือเป็นแหล่งข้อมูล ไว้บริการกับหน่วยงานอื่น ๆ

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้อาจจะทำอย่างสมบูรณ์แบบหากโรงเรียนมีความพร้อมหรือแบบง่าย ๆ ตามสภาพของโรงเรียนแต่เน้นประสิทธิภาพในการใช้ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญดังนี้

4.1 จัดให้มีอาคารสถานที่ เช่น กำหนดให้มีห้อง ๆ หนึ่ง หากโรงเรียนมีห้องเหลือพอเป็นห้องศูนย์สารสนเทศของโรงเรียน แต่หากไม่สามารถทำอย่างนั้นได้ก็อาจใช้มุมหรือส่วนหนึ่งของห้องสมุดโรงเรียนทำเป็นแหล่งสารสนเทศของโรงเรียน

4.2 จัดครุภัณฑ์ วัสดุ สำหรับใช้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ เช่น ตู้เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ในการเก็บหรือนำเสนอข้อมูล เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4.3 จัดระบบค้นหา เพื่อประสิทธิภาพในการใช้ตามที่เหมาะสม ซึ่งอย่างน้อยต้องจัดทำเป็นแฟ้มข้อมูล หรือหากมีความสามารถในการจัดเก็บ ซึ่งจะต้องจัดเก็บเป็นแผ่นดิสก์ในรูปแบบโปรแกรมต่าง ๆ ที่กำหนด รูปแบบในการจัดแฟ้มตามลักษณะงาน หากต้องการให้มีความชัดเจนและสะดวก ในแต่ละงานควรแยกข้อมูลเป็น 3 ประเภท ตามระบบการศึกษา คือ ข้อมูลด้านปัจจัยกระบวนการและผลผลิต

4.4 กำหนดบุคลากรรับผิดชอบทำหน้าที่บริหารหรือจัดการการใช้ศูนย์สารสนเทศของโรงเรียน ซึ่งควรให้มีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

4.5 กำหนดระเบียบวิธีการหรือหลักเกณฑ์การใช้ศูนย์สารสนเทศของโรงเรียนให้ชัดเจนทั้งบุคลากรในโรงเรียน และบุคคลภายนอกในการให้บริการชุมชน หรือหน่วยงานเกี่ยวข้อง

4.6 ประชาสัมพันธ์ให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนรวมทั้งบุคคลภายนอกทราบเพื่อมารับบริการ

5. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการในขั้นนี้เป็นขั้นที่จะนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการบริหาร จัดการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่องแต่ละครั้ง เช่น การวิเคราะห์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาในการจะวางแผนทั้งแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการ เป็นต้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น มีข้อคิดที่สำคัญ คือ ข้อมูลและสารสนเทศจะแบ่งเป็นประเภทใหญ่

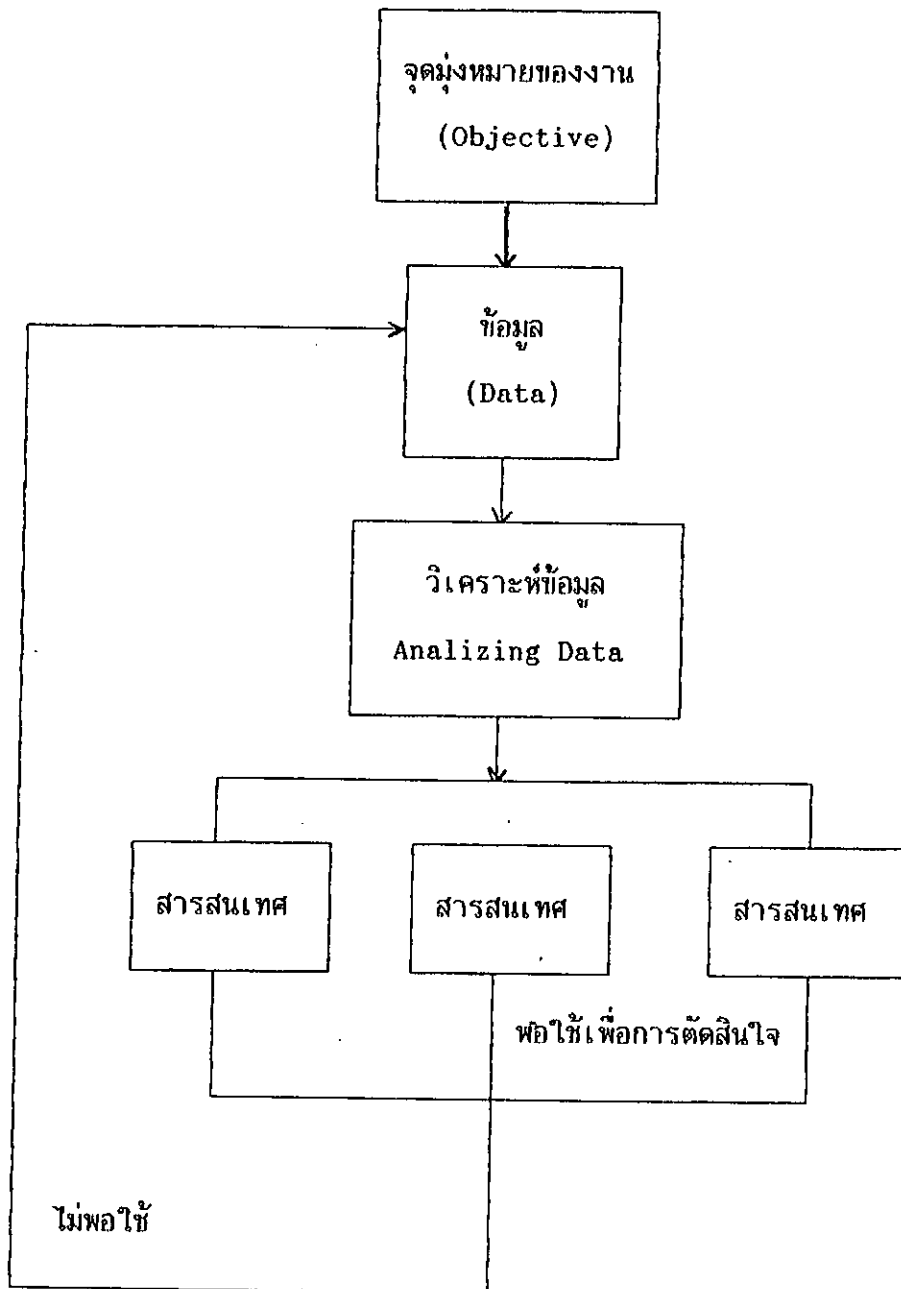
5.1 ประเภทที่มีลักษณะเป็นปรนัย คือ ความชัดเจนในตัวเอง การวิเคราะห์ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด ผลก็จะออกมาเหมือน ๆ กัน ได้แก่พวกข้อมูลที่เป็นกฎระเบียบมีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์แสดงเป็นสถิติเป็นตัวเลขคณิต เช่น อัตราการเกณฑ์เด็กได้ 90% ใครวิเคราะห์ก็จะตอบได้ตรงกันว่ายังไม่สามารถเกณฑ์ได้อีก 10% เป็นต้น

5.2 ประเภทที่มีลักษณะเป็นอัตนัย ข้อมูล และสารสนเทศประเภทนี้ ได้แก่พวกภาษาสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด เช่น ความสวยระดับนางสาวไทย ความดีระดับบุคคลตัวอย่าง ประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้จะได้ออกมาไม่ชัดเจนเหมือนประเภทที่ 1 ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ มีวิธีที่ดีที่สุดคือ ทำโดยคณะบุคคลใช้ดุลยพินิจของคนส่วนใหญ่ในการพิจารณาตัดสินใจ

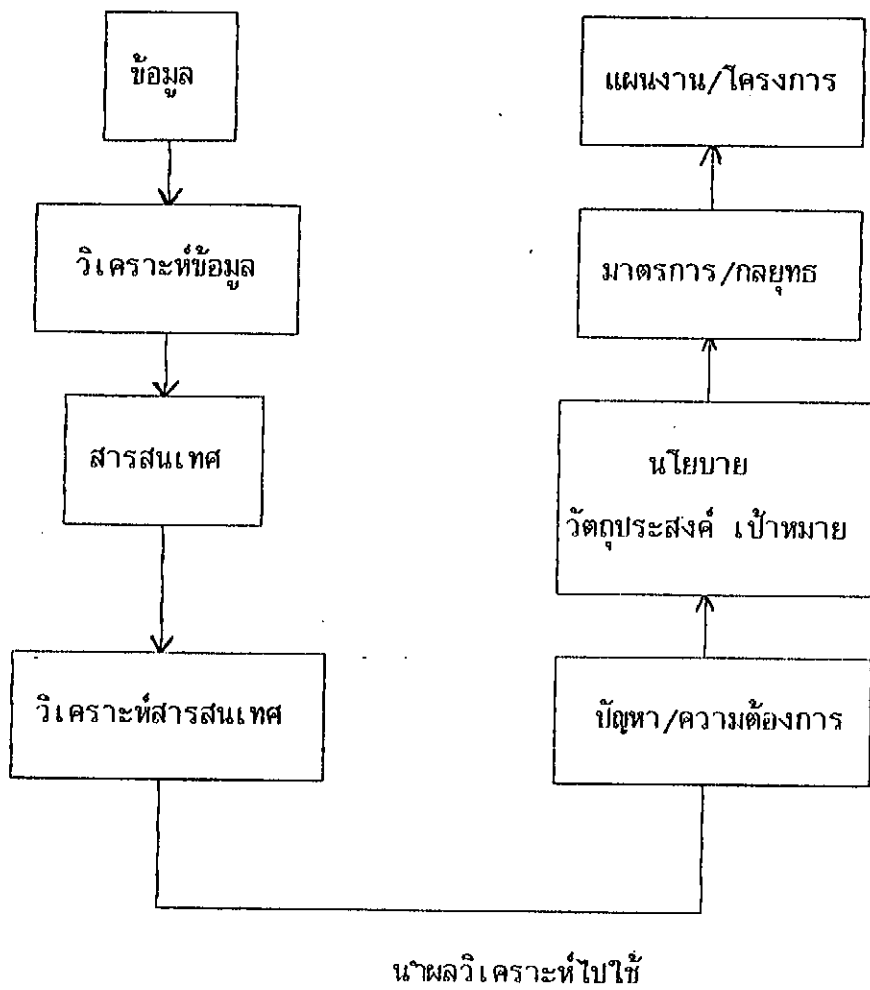
ในขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลนี้หากข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จัดเก็บไว้ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์การใช้แต่ละเรื่อง อาจต้องจัดเก็บเพิ่มเติม

6. ขั้นการนำไปใช้ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนนั้น เป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามวัตถุประสงค์ประมาณ 5 ประการ สำคัญดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งแต่ละวัตถุประสงค์อาจจำเป็นต้องใช้มากน้อยต่างกัน

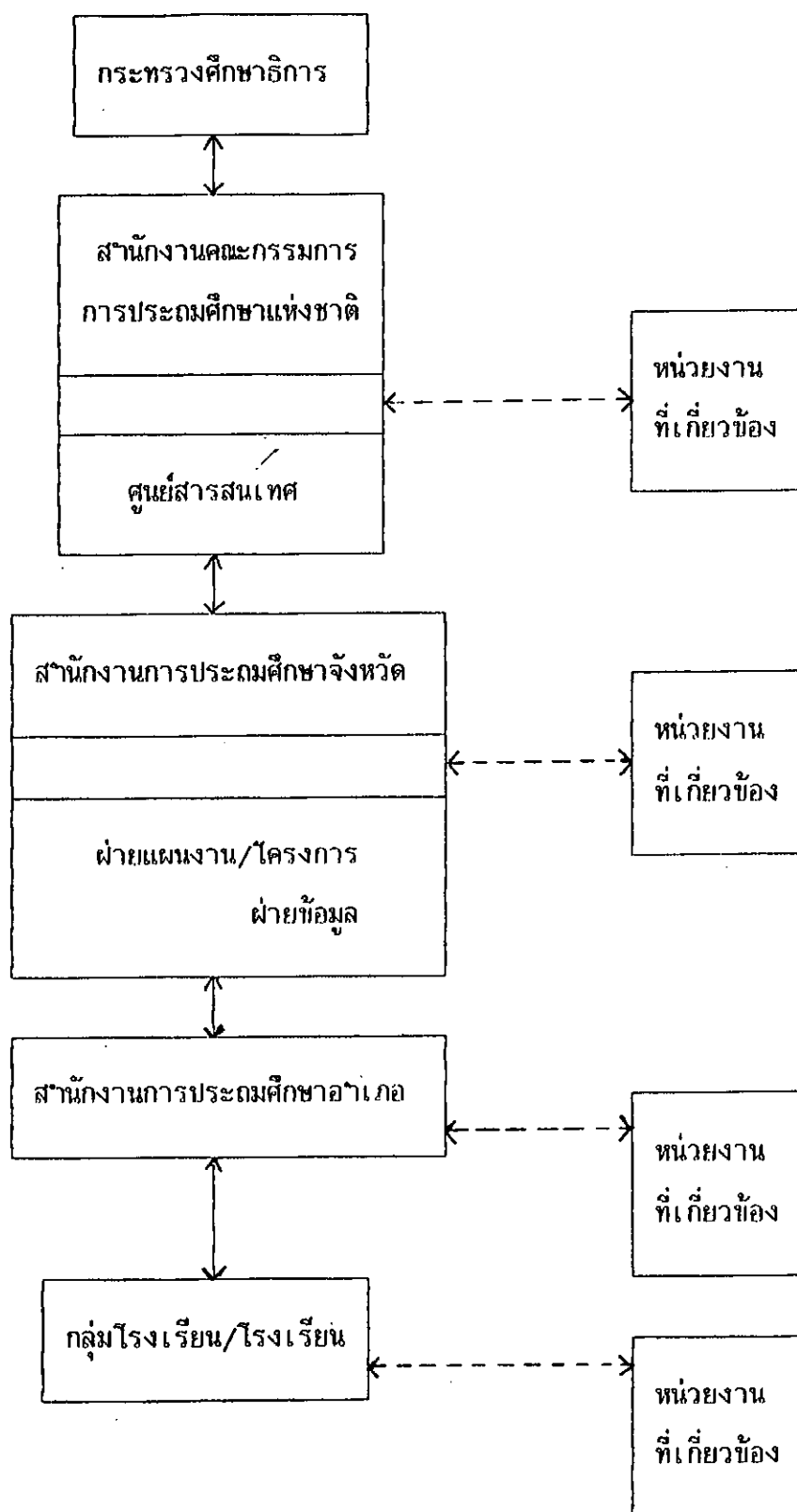
แนวคิดและหลักการสำคัญในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้นไม่ว่าจะเพื่อการใดจะต้องประกอบด้วย การตัดสินใจ ซึ่งหมายถึงว่าการใช้ข้อมูลต้องมีศิลปะประกอบด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหาร

ภาพประกอบ 2 แสดงกระบวนการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการใช้ข้อมูล สารสนเทศเพื่อการวางแผน

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างเครือข่ายการบริหารและการใช้ข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การบริหารระบบโครงสร้างข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร ไชมอน (Simon. 1966 : 1) ได้กล่าวว่า การบริหารคือศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ ส่วน เฮอร์เซ และ แบลนชาด (Hersey and Blanchard. 1982 : 3) ให้นิยามการบริหารไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และกลุ่มและ/หรือการทำงานโดยอาศัยบุคคลอื่น และกลุ่ม เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

สมพงษ์ เกษมสิน (2513 : 14) ได้กล่าวว่า การบริหารหมายถึงการใช้ศาสตร์ และศิลป์เพื่อนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วน ภิญโญ สาร (2519 : 12) บริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน ดังนั้นในการบริหารเราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน

2. ปัจจัยการบริหารโครงการ ทรัพยากรการบริหาร ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ของการบริหาร สมอง เครือมาก (2529 : 9) ได้กล่าวว่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพ และ เกิดประสิทธิภาพ ต้องอาศัยทรัพยากรที่มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ เป็นปัจจัยในการบริหารงาน โดยทั่วไปทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการบริหารงานมี 4 ประการ หรือที่รู้จักกันในนามของ 4 M's คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ

จากปัจจัยนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหาร และหากจะพิจารณาถึงปัญหา การบริหารโครงการการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียนประถมศึกษา ที่สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับ บุคคล กระบวนการ และการสนับสนุน

ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวบุคคลนั้น จะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับคุณภาพ และปริมาณของบุคคลใน การปฏิบัติหน้าที่การงาน บุคคลที่ปฏิบัติงานนั้นมีความรู้เพียงพอหรือไม่

ปัญหาที่เกี่ยวกับกระบวนการ จะเกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน การควบคุมงาน กระบวนการวัดผล และประเมินผล

ปัญหาที่เกี่ยวกับการสนับสนุน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือจาก ฝ่ายต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือในโครงการฝึกอบรมบุคลากร การวางแผน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

วีระ จันทรคง (2526 : 1 - 22) ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพศักยภาพ และ วัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของระบบสารสนเทศทั้ง 4 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ สถานภาพของทรัพยากร ปัญหาอุปสรรค และผลดี ผลเสียของระบบสารสนเทศในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงสร้างรูปแบบของระบบสารสนเทศ และวัตถุประสงค์ของระบบ

สารสนเทศด้านการศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ การเก็บรวบรวม ข้อมูล การวิเคราะห์ประมวลผล และการเผยแพร่ ส่วนวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศด้านการ ศึกษา พบว่า มี 4 ประการ คือ เพื่อเป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบสารสนเทศด้าน การศึกษา เพื่อเป็นหน่วยประสานงานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศด้านการศึกษา เพื่อเป็นหน่วย ส่งเสริมเกี่ยวกับระบบสารสนเทศด้านการศึกษา และเพื่อเป็นหน่วยงานดำเนินการให้บริการด้าน สารสนเทศ

2. สถานภาพ ศักยภาพ และทรัพยากรด้านการเงิน มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของ บุคลากร และอัตรากำลังบุคลากรในการดำเนินงานยังไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันสมัย

3. ระบบสารสนเทศในปัจจุบันมีส่วนที่ให้บริการ โภชนาและมีผลดีต่อการดำเนินงาน ของหน่วยงานให้บริการวัตถุประสงค์

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานระบบสารสนเทศ ได้แก่ ปัญหาในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะการส่งข้อมูลที่บุคลากรผู้ทำหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละฝ่าย ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบสารสนเทศ นอกจากนั้นนโยบาย และวัตถุประสงค์ยังไม่ชัดเจน จึงเป็นปัญหา และอุปสรรคต่อการประสานงานในการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศ

ภิรมยา อินทรกำแหง (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบระบบข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการ ระดับ จังหวัดในเขตการศึกษา 11" พบว่า โครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศของจังหวัดยัง ไม่มี รูปแบบที่แน่นอน ควรดำเนินการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทที่ก่อให้เกิดระบบ การประสานงานระหว่างศูนย์ข้อมูลจังหวัดกับเครือข่ายที่เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาทุกระดับ การ

ดำเนินการตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศให้ครบถ้วนตามขั้นตอนตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบ การเก็บรักษา การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูลตามลำดับ

วิวัฒน์ วงศ์ตระกูล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "สภาพและปัญหา ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ" พบว่า กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารทุกระดับพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยจัดตั้งศูนย์สารสนเทศขึ้น ในกระทรวงศึกษาธิการ และให้คอมพิวเตอร์ในกระบวนการสารสนเทศทุกขั้นตอน นำสารสนเทศ มาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างกว้างขวาง วัตถุประสงค์ของระบบเน้นการวางแผน การควบคุม การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานส่วนใหญ่มีแผนงาน และโครงการ แต่บรรลุ วัตถุประสงค์เพียงบางกิจกรรม นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในกระบวนการสารสนเทศทุกขั้นตอนโดยมี ข้อมูล 4 ประการ คือ บุคลากร งบประมาณ ข้อมูลการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม แผนงาน และโครงการมีวิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบรายงาน ศึกษาจากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ประมวลผลข้อมูล ปัญหาของระบบสารสนเทศ ได้แก่

1. สถานภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่เหมาะสมกับภารกิจ
2. ผู้บริหาร ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสารสนเทศที่จัดทำขึ้น และต้องการเร่งด่วน

เกินไป

3. บุคลากร ไม่เพียงพอและมีสมรรถภาพต่ำ
4. มีฐานข้อมูล ไม่สมบูรณ์และขาดข้อมูลเชิงคุณภาพ
5. ได้รับงบประมาณน้อย
6. การประชาสัมพันธ์ระบบ ในกรมหรือหน่วยงานเทียบเท่า ไม่ชัดเจนและ

กว้างขวาง

7. เครื่องคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะต่ำ

อารมณ วงศ์บัณฑิต (2533 : 123 - 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารงาน ซึ่งผู้บริหาร การศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การจัดหน่วยงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่จะให้งานต่าง ๆ ในสำนักงาน เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่วนใหญ่ไม่มีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูล และสารสนเทศ

การประมวลผลข้อมูลส่วนใหญ่ประมวลผลด้วยมือทำให้เสียเวลา

ความแตกต่างในรายการข้อมูลที่รวบรวม มีลักษณะข้อมูลที่สามารถใช้ได้กับทุกสำนักงานหรือใช้ประโยชน์ได้กับเฉพาะพื้นที่

การเก็บรักษาข้อมูล ส่วนใหญ่มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้ทั้งหมดไม่มีการคัดเลือกว่าข้อมูลใดควรจัดเก็บ หรือข้อมูลใดควรคัดเลือกออกไป

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่มีการเก็บรวบรวมครั้งเดียวต่อปี โดยเก็บเป็นรายปีการศึกษา

การรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนใหญ่ระบบเชื่อถือได้ และคุณสมบัติของสารสนเทศที่ได้จากระบบต้องมีความถูกต้องเช่นเดียวกัน

ประภาศรี สมทรัพย์ (2526 : 23) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการในการใช้และการจัดสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสำรวจข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในโรงเรียน สำนักรวระดับความเชื่อมั่นได้ของข้อมูล และสารสนเทศ ศึกษาลักษณะของข้อมูล และสารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการใช้ในการบริหารโรงเรียน พบว่า วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มี 3 ลักษณะ ลักษณะที่ใช้กันอยู่มากที่สุด คือแต่ละหน่วยงานเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามที่หน่วยงานนั้นเกี่ยวข้องกับ รองลงมาคือ เมื่อต้องการใช้ข้อมูล และสารสนเทศเรื่องใด ผู้บริหารจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมจัดการรวบรวมเป็นครั้งคราว

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ซิง (Singh, 1981) ได้ศึกษาการตัดสินใจและทิศทางของสารสนเทศในวิทยาลัยชุมชนวาย เอ็ม ซี เอ ในทีกาโก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับพื้นฐาน และองค์ประกอบของการตัดสินใจในการวางแผน และมุ่งหมายที่จะให้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิต พร้อมกับการหาความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสารสนเทศที่ผลิตขึ้น ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ต้องการสารสนเทศที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปผลแล้ว และสารสนเทศที่แสดงผลรายละเอียดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการตัดสินใจ ส่วน

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้แก่ ประสบการณ์เดิม การคาดการณ์ล่วงหน้า สารสนเทศจากการประมวลผลจากคอมพิวเตอร์ ได้จากการปรึกษา และวิธีการอื่น ๆ ซึ่งสรุปเป็น ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดหาผู้บริหารระบบสารสนเทศที่มีความรู้ ความสามารถมาทำหน้าที่รับผิดชอบ ในการบริหารระบบสารสนเทศ และควรมีการรายงานให้ผู้ที่ใช้สารสนเทศได้ทราบพร้อมกับรายงาน ข้อมูลที่เป็นข้อจำกัดความสามารถของระบบสารสนเทศด้วย

แบร์รี่ (Barry. 1984 : 1517) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบ สารสนเทศเพื่อการบริหารในหน่วยงานรัฐบาลกลาง" โดยศึกษาเพื่อหาวิธีการออกแบบและนำ ระบบสารสนเทศที่เป็นระบบอัตโนมัติไปใช้ในภาครัฐบาล มีการวิเคราะห์ภาระหน้าที่สำคัญ ๆ ความซับซ้อนของงาน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่คิดว่าผู้จัดระบบสารสนเทศจะต้องเผชิญ กุศโลบาย ที่ใช้สำหรับการออกแบบก็คือ การศึกษาสำรวจทัศนคติการตัดสินใจแบบต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของ ทัศนคติเหล่านั้นเพื่อจะปรับไปใช้กับการทำงานของระบบสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมายของการ วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยี การเมือง องค์การ และ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากการศึกษา พบว่า ไม่มีกุศโลบายการตัดสินใจแบบใดแบบหนึ่งที่ เหมาะสม

คาราดีมา (Daradima. 1984 : 2411-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบ สารสนเทศด้านข้อมูลของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัย ซาติเอโก เดอ ชิลี UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE CHILE (USACH) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวางแผนทาง วิชาการ เพื่อจัดตำแหน่งและบทบาทภาระหน้าที่ภายในคณะต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา และเพื่อ อธิบายถึงสำคัญของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์แต่ละคณะ เพื่อตรวจสอบความสามารถของ อาจารย์ในแต่ละคณะด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ผลจากการศึกษาพบว่า ด้านข้อมูลของอาจารย์ใน ระดับอุดมศึกษา ในแต่ละคณะนั้น ต่างมีความสำคัญต่อการบริหารและการวางแผนทางด้านวิชาการ ของมหาวิทยาลัย

แลนคาสเตอร์ (Lancaster. 1989 : 2627 - A) ได้ทำการศึกษาหน้าที่และ ผลของไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษานวัตกรรมขั้นสูง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาได้นำไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบริหารงาน ในการควบคุมงานต่าง ๆ โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จที่พัฒนาขึ้นเองในแต่ละเขตบริหารการศึกษา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนะว่า ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี มีทัศนะว่า แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2535 จำนวน 692 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 346 คน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 346 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นกลุ่มประชากร ในปีการศึกษา 2535 โดยกำหนดจากตารางสัดส่วนสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) โดยให้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 372 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 186 คน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 186 คน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จากโรงเรียนที่สุ่มได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน		เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เมือง	46	25	46	25
2. แก่งคอย	46	25	46	25
3. หนองแค	49	26	49	26
4. หนองแซง	22	12	22	12
5. บ้านหมอ	24	13	24	13
6. เสาไห้	24	13	24	13
7. พระพุทธบาท	39	20	39	20
8. วิหารแดง	24	13	24	13
9. มวกเหล็ก	31	16	31	16
10. หนองไผ่	14	7	14	7
11. ดอนพุด	9	6	9	6
12. วังม่วง	18	10	18	10
รวม	346	186	346	186

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ 3 ด้าน

ตอนที่ 3 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ 3 ด้าน (ดังภาคผนวก)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในระดับโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Scale) ให้มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียนประถมศึกษา แล้วนำแบบสอบถามเสนอที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เพื่อให้ตรวจสอบ และหรือปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านได้ให้ข้อคิดเห็น และปรับปรุงถ้อยคำของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยหาวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำการวิจัยแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 โรงเรียน

2. ทาหนังสือขอความร่วมมืออนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี แจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ภายในจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 186 โรงเรียน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้วิธีการส่งแบบเจาะจงเพื่อสะดวกต่อการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยทาหนังสือพร้อมแบบสอบถามส่งถึงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยนำไปส่งด้วยตนเองที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และขอความร่วมมือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามคืนภายในกำหนดเวลา 15 วัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน ได้รับคืนยังไม่ถึงจำนวนที่ต้องการผู้วิจัยจึงติดตามทวงถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอเป็นครั้งที่ 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน พร้อมไปรับแบบสอบถามที่ตอบแล้วด้วยตนเอง

4. แบบสอบถามฉบับใดที่ไม่ได้รับคืนจะติดต่อไปขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ณ สถานที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 392 ฉบับ ได้รับคืนและติดตามกลับคืนมาได้ทั้งหมดคิดเป็นอัตราร้อยละ 100.00

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว จึงดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อหาจำนวนที่แท้จริง
2. ตรวจสอบค่าคะแนน โดยพิจารณาตามการให้เครื่องหมายของผู้ตอบแบบสอบถาม

ดังนี้

มีปัญหาและแนวทางปรับปรุง	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
มีปัญหาและแนวทางปรับปรุง	น้อย	ให้	2	คะแนน
มีปัญหาและแนวทางปรับปรุง	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีปัญหาและแนวทางปรับปรุง	มาก	ให้	4	คะแนน
มีปัญหาและแนวทางปรับปรุง	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังปรากฏในบทที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อการวิเคราะห์การกระจายของคะแนนในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 62 - 64)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนของคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$N - 1$	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน ใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามสองกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
N_1, N_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อให้การนำเสนอเป็นไปตามมลาฉบับขั้นตอน จึงได้กำหนดหัวข้อไว้ดังนี้คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

- X แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน t-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละดังตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	186	100.00
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	186	100.00
รวม	372	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า แบบสอบถามที่ส่งไปให้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และแบบสอบถามที่ส่งไปให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหา มีการแปลผลโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีปัญหา น้อย.

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีปัญหา ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา มาก

ดังตาราง 3 - 12 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน

ด้าน	$\bar{x}$	S	ระดับ
ด้านบุคลากร	3.57	0.40	ปานกลาง
ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.75	0.42	มาก
ด้านการสนับสนุน	3.57	0.36	ปานกลาง
รวม	3.63	0.23	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับปัญหา ปานกลาง เช่นกัน ยกเว้นด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ	2.51	1.31	ปานกลาง
2. ขาดการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.60	1.17	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดกระทำระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.93	1.18	มาก
4. เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อการปฏิบัติงาน	3.70	1.25	มาก
5. เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม	3.70	1.19	มาก
6. เจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน	4.08	1.04	มาก
7. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.44	1.30	ปานกลาง
รวม	3.57	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เกือบทุกข้อยกเว้นข้อขาดการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ

ปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดการกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูล และสารสนเทศ	4.04	0.96	มาก
2. ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล	3.54	1.25	ปานกลาง
3. ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	3.84	1.07	มาก
4. ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล	3.74	1.14	มาก
5. ขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล	3.66	1.21	ปานกลาง
6. ขาดการประเมินผลและติดตามผล	3.69	1.22	มาก
7. ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	3.75	1.08	มาก
รวม	3.75	0.42	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีปัญหาโดยรวม
อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น
ข้อขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล และข้อขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล มีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน

ปัญหาด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.26	1.07	ปานกลาง
2. ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูล	2.56	1.19	ปานกลาง
3. ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	3.96	1.03	มาก
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.12	0.95	มาก
5. ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ	3.66	1.22	ปานกลาง
6. บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล	3.62	1.22	ปานกลาง
7. ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บข้อมูล	3.79	1.23	มาก
รวม	3.57	0.36	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อขาดเครื่องมือที่ทันสมัย ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูล และขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บข้อมูล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านบุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ	2.68	1.40	ปานกลาง
2. ขาดการมอบหมายให้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.46	1.21	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญ ในการจัดกระทำการระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.80	1.29	มาก
4. เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อการปฏิบัติงาน	3.56	1.37	ปานกลาง
5. เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม	3.51	1.32	ปานกลาง
6. เจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน	3.93	1.20	มาก
7. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.11	1.37	ปานกลาง
รวม	3.44	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาดูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญในการจัดกระทำการระบบข้อมูลและข้อเจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ปัญหาด้านกระบวนการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดการกำหนดโครงสร้างงานระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	3.92	1.08	มาก
2. ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล	3.89	1.07	มาก
3. ขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล	3.84	1.05	มาก
4. ขาดการประเมินผลและติดตามผล	3.82	1.11	มาก
5. ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	3.72	1.17	มาก
6. ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	3.62	1.17	ปานกลาง
7. ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล	3.52	1.26	ปานกลาง
รวม	3.76	0.39	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูลและขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน มีปัญหาในระดับ ปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการสนับสนุน

ปัญหาด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	3.44	1.04	ปานกลาง
2. ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	2.76	1.22	ปานกลาง
3. ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล	3.90	1.13	มาก
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.04	1.06	มาก
5. ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ	3.52	1.32	ปานกลาง
6. บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล	3.41	1.31	ปานกลาง
7. ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บ ข้อมูล	3.90	1.10	มาก
รวม	3.57	0.37	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ
ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและขาดการสนับสนุนจากชุมชน
ในการจัดเก็บข้อมูล มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านบุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากร	$\bar{x}$	S	ระดับ
1. ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ	2.33	1.19	น้อย
2. ขาดการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.74	1.11	มาก
3. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดกระทำระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.06	1.04	มาก
4. เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อการปฏิบัติงาน	3.84	1.11	มาก
5. เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม	3.90	1.01	มาก
6. เจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน	4.23	0.82	มาก
7. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.78	1.13	มาก
รวม	3.70	0.33	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหา การจัดระบบข้อมูลและ
สารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและ
สารสนเทศ

ปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดการกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูล และสารสนเทศ	4.16	0.81	มาก
2. ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล	3.56	1.24	ปานกลาง
3. ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	3.97	0.94	มาก
4. ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล	3.59	1.19	ปานกลาง
5. ขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล	3.49	1.33	ปานกลาง
6. ขาดการประเมินผลและติดตามผล	3.55	1.31	ปานกลาง
7. ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	3.88	0.97	มาก
รวม	3.74	0.46	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อขาด
การกำหนดโครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล และ
ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมีปัญหายุ่งอยู่ในระดับมาก

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหา การจัดระบบข้อมูลและ
และสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน

ปัญหาด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ	3.09	1.07	ปานกลาง
2. ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	2.37	1.13	ปานกลาง
3. ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล	4.03	0.91	มาก
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.20	0.82	มาก
5. ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ	3.81	1.10	มาก
6. บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล	3.82	1.09	มาก
7. ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บข้อมูล	3.67	1.33	มาก
รวม	3.57	0.35	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อขาดสถานที่ที่
เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขาดงบประมาณสนับสนุน มีปัญหาอยู่ในระดับ
ปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

เป็นการวิเคราะห์แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหา มีการแปลผล โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีแนวทางปรับปรุง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีแนวทางปรับปรุง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีแนวทางปรับปรุง มาก

ดังตาราง 13 - 22 ต่อไปนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน

ด้าน	$\bar{X}$	S	ระดับ
ด้านบุคลากร	2.81	0.74	ปานกลาง
ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.76	0.37	มาก
ด้านการสนับสนุน	3.75	0.43	มาก
รวม	3.44	0.36	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีแนวทางปรับปรุงระดับปานกลางได้แก่ ด้านบุคลากร ส่วนด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน มีแนวทางปรับปรุงระดับมาก เช่นกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากร

แนวทางปรับปรุงด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียน	2.79	1.40	ปานกลาง
2. ควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	2.67	1.43	ปานกลาง
3. ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน ข้อมูลและสารสนเทศ	2.89	1.45	ปานกลาง
4. ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครู ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์	3.02	1.37	ปานกลาง
5. ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหาบุคลากร	2.86	1.32	ปานกลาง
6. ควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์ พื้นฐานประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากร	1.95	1.03	น้อย
7. ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและ สารสนเทศในการประเมินผลงานของตนเอง	3.50	1.24	ปานกลาง
รวม	2.81	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรมีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

แนวทางปรับปรุงด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศให้ชัดเจน	3.52	1.17	ปานกลาง
2. ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.79	1.07	มาก
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล	3.63	1.08	ปานกลาง
4. ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้งาน	3.87	0.97	มาก
5. ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง	3.88	0.99	มาก
6. ควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3.73	1.07	มาก
7. ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการตรวจสอบ	3.91	0.96	มาก
รวม	3.76	0.37	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมาก เกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศและควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล มีแนวทางปรับปรุงในระดับปานกลาง

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน

แนวทางปรับปรุงด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานข้อมูล และสารสนเทศ	3.76	0.98	มาก
2. ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียน	3.58	1.13	ปานกลาง
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการศูนย์ ข้อมูลและสารสนเทศ	3.78	1.15	มาก
4. ควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ	3.76	1.12	มาก
5. ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและเป็น ปัจจุบัน	3.79	1.05	มาก
6. ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ	3.87	1.05	มาก
7. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการ ข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชน	3.69	1.16	มาก
รวม	3.75	0.43	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทาง
ปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น
ข้อควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนด้านบุคลากร

แนวทางปรับปรุงด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียน	3.63	1.20	ปานกลาง
2. ควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.82	1.05	มาก
3. ควรฝึกอบรมผู้หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูลสารสนเทศ	3.98	1.02	มาก
4. ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครูผู้หน้าที่รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	3.57	1.30	ปานกลาง
5. ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหาบุคลากร	3.47	1.27	ปานกลาง
6. ควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐานประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากร	2.37	1.20	ปานกลาง
7. ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการประเมินผลงานของตนเอง	3.40	1.30	ปานกลาง
รวม	3.46	0.39	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ควรฝึกอบรมผู้หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูลและควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนมีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมาก

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

แนวทางปรับปรุงด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศให้ชัดเจน	3.87	1.08	มาก
2. ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.91	0.95	มาก
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล	3.69	1.06	มาก
4. ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้งาน	3.88	0.97	มาก
5. ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง	3.97	0.89	มาก
6. ควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3.62	1.15	ปานกลาง
7. ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการตรวจสอบ	3.78	1.06	มาก
รวม	3.82	0.38	มาก

จากตาราง 18 แสดงผู้บริหารโรงเรียน มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนด้านการสนับสนุน

แนวทางปรับปรุงด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานข้อมูล และสารสนเทศ	3.82	1.00	มาก
2. ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศใน โรงเรียน	3.71	1.06	มาก
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการศูนย์ ข้อมูลและสารสนเทศ	4.04	0.85	มาก
4. ควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ	3.65	1.14	ปานกลาง
5. ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน	3.69	1.07	มาก
6. ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ	4.04	0.90	มาก
7. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล และสารสนเทศแก่ชุมชน	3.81	1.02	มาก
รวม	3.82	0.36	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศด้านการสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูลหลาย
รูปแบบมีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านบุคลากร

แนวทางปรับปรุงด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียน	1.95	1.03	น้อย
2. ควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน	1.52	0.60	น้อย
3. ควรฝึกอบรมผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน ข้อมูลและสารสนเทศ	1.80	0.89	น้อย
4. ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครูผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	2.48	1.21	ปานกลาง
5. ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหาบุคลากร	2.24	1.06	น้อย
6. ควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐาน ประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของ บุคลากร	1.54	0.61	น้อย
7. ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและ สารสนเทศในการประเมินผลงานของตนเอง	3.59	1.17	ปานกลาง
รวม	2.16	0.34	น้อย

จากตาราง 20 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครู
ไม่เกิน 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ และข้อควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการ
ประเมินผลงานมีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

แนวทางปรับปรุงด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศให้ชัดเจน	3.18	1.15	ปานกลาง
2. ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.66	1.16	ปานกลาง
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล	3.58	1.09	ปานกลาง
4. ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้งาน	3.86	0.97	มาก
5. ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง	3.80	1.08	มาก
6. ควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.98	มาก
7. ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการตรวจสอบ	4.04	0.82	มาก
รวม	3.71	0.36	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ใน ระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูล ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย และควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการสนับสนุน

แนวทางปรับปรุงด้านการสนับสนุน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานข้อมูลและสารสนเทศ	3.70	0.96	มาก
2. ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน	3.46	1.19	ปานกลาง
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ	3.52	1.34	ปานกลาง
4. ควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ	3.87	1.09	มาก
5. ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	3.88	1.01	มาก
6. ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.70	1.15	มาก
7. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชน	3.56	1.27	ปานกลาง
รวม	3.67	0.47	มาก

จากตาราง 22 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ ควรจัดหาเครื่องมือทันสมัยและควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศมีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

เป็นการเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)
ดังตาราง 23 - 26 ต่อไปนี้

ตาราง 23 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยรวมแยกเป็นรายด้าน

ด้าน	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
บุคลากร	3.44	0.42	3.70	0.33	6.59***
กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.76	0.39	3.74	0.46	0.44
การสนับสนุน	3.57	0.37	3.57	0.35	0.03
รวม	3.59	0.21	3.67	0.24	3.36***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปัญหาในการจัด
ระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.001 สำหรับด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านบุคลากร	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ	2.68	1.40	2.33	1.19	2.62**
2. ขาดการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.46	1.21	3.74	1.11	2.31*
3. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญ ในการจัดกระทำการข้อมูลและสารสนเทศ	3.80	1.29	4.06	1.04	2.11*
4. เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อการปฏิบัติงาน	3.56	1.37	3.84	1.11	2.19*
5. เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม	3.51	1.32	3.90	1.01	3.20*
6. เจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน	3.93	1.20	4.23	0.82	2.81**
7. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.11	1.37	3.78	1.13	5.14***
รวม	3.44	0.42	3.70	0.33	6.59***

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรมและเจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับ ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน นอกนั้นมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและ
สารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านกระบวนการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ขาดการกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูล และสารสนเทศ	3.92	1.08	4.16	0.81	2.38**
2. ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล	3.52	1.26	3.56	1.24	0.33
3. ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	3.72	1.17	3.97	0.94	2.23*
4. ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล	3.89	1.07	3.59	1.19	2.51**
5. ขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล	3.84	1.05	3.49	1.33	2.80**
6. ขาดการประเมินผลและติดตามผล	3.82	1.11	3.55	1.31	2.16*
7. ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	3.62	1.17	3.88	0.97	2.24*
รวม	3.76	0.39	3.74	0.46	0.44

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25. แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับขาดการกำหนดโครงสร้างงาน ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล และขาดการควบคุมตรวจสอบ และมีปัญหา

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับ ขนาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล
ขนาดการประเมินผลติดตามผลและขนาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน นอกนั้นมีปัญหาแตกต่าง
กันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา
ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการสนับสนุน จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการสนับสนุน	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	3.44	1.04	3.09	1.07	3.22***
2. ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการ เก็บรวบรวมข้อมูล	2.76	1.22	2.37	1.13	3.24***
3. ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล	3.90	1.13	4.03	0.91	1.20
4. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	4.04	1.06	4.20	0.82	1.68*
5. ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ	3.52	1.32	3.81	1.10	2.34**
6. บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล	3.41	1.31	3.82	1.09	3.25***
7. ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการ จัดเก็บข้อมูล	3.90	1.10	3.67	1.33	1.86*
รวม	3.57	0.37	3.57	0.35	0.03*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกี่ยวกับ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับ ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ และมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บข้อมูล นอกนั้นมีปัญหาแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

เป็นการเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยให้การทดสอบค่าที่
(t - test) ดังตาราง 27 - 30 ต่อไปนี้

ตาราง 27 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียน
ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยรวมแยกเป็นรายด้าน

ด้าน	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
บุคลากร	3.46	0.39	2.16	0.36	34.09***
กระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	3.82	0.38	3.71	0.36	2.82**
การสนับสนุน	3.82	0.36	3.67	0.47	3.44***
รวม	3.70	0.26	3.18	0.24	19.48***

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 27 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ มีแนวทาง
ปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวม มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านบุคลากรและด้านการ
สนับสนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับด้านกระบวนการจัดระบบ
ข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 28 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านบุคลากรจำแนกเป็น
รายข้อ

ด้านบุคลากร	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียน	3.63	1.20	1.95	1.03	14.46***
2. ควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน	3.82	1.05	1.52	0.60	25.80***
3. ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน ข้อมูลและสารสนเทศ	3.98	1.02	1.80	0.89	21.84***
4. ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครูเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์	3.57	1.30	2.48	1.21	8.32***
5. ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหาบุคลากร	3.47	1.27	2.24	1.06	10.17***
6. ควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐาน ประกอบการพิจารณาความดีความชอบของ บุคลากร	2.37	1.20	1.54	0.61	8.30***
7. ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและ สารสนเทศในการประเมินผลงานของ ตนเอง	3.40	1.30	3.59	1.17	1.42
รวม	3.46	0.39	2.16	0.34	34.09***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 28 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกข้อ ยกเว้น ข้อควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการประเมินผลงานของตนเอง มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านกระบวนการจัด
ระบบข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูล และสารสนเทศให้ชัดเจน	3.87	1.08	3.18	1.15	5.87***
2. ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่าง เป็นระบบ	3.91	0.95	3.66	1.16	2.29*
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บ ข้อมูล	3.69	1.06	3.58	1.09	1.00
4. ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้ งาน	3.88	0.97	3.86	0.97	0.21
5. ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล ให้ถูกต้อง	3.97	0.89	3.80	1.08	1.66*
6. ควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3.62	1.15	3.84	0.98	1.93*
7. ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและ ง่ายต่อการตรวจสอบ	3.78	1.06	4.04	0.82	2.60**
รวม	3.82	0.38	3.71	0.36	2.82**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 29 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวม มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกี่ยวกับควรกำหนดโครงสร้างงานมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บ ควรมีการควบคุมและตรวจสอบ และควรติดตามผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 การเปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน
จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการสนับสนุน	ผู้บริหารร.ร.		เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนข้อมูล และสารสนเทศ	3.82	1.00	3.70	0.96	1.21
2. ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ในโรงเรียน	3.71	1.06	3.46	1.198	2.15*
3. ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการศูนย์ ข้อมูลและสารสนเทศ	4.04	0.85	3.52	1.34	4.44***
4. ควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ	3.65	1.14	3.87	1.09	1.89*
5. ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและเป็น ปัจจุบัน	3.69	1.07	3.88	1.01	1.73*
6. ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน เห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูล	4.04	0.90	3.70	1.15	3.09**
7. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการ ข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชน	3.81	1.02	3.56	1.27	2.06*
รวม	3.82	0.36	3.67	0.47	3.44***

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 30 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกี่ยวกับ ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนรู้ มีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับ ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับควรสนับสนุนให้มีศูนย์ควรรนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ และข้อมูลที่น่าเสนอควรมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชน นอกนั้นมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นวิจัยลำดับดังนี้ คือ ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลการศึกษา ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีจำนวนทั้งสิ้น 186 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) มีจำนวนทั้งสิ้น 186 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 372 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสระบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำการวิจัย สำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ทำหนังสือแจ้งสำนักงานการศึกษา อำเภอ ทุกอำเภอ และกิ่งอำเภอ ภายในจังหวัด ในการส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง ปรากฏว่าจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 372 ฉบับ เป็นผู้บริหารโรงเรียน 186 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 186 ฉบับ ได้รับคืนจากผู้บริหารโรงเรียน 186 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 186 ฉบับ รวม 372 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ เพื่อหาอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อต้องการทราบปัญหาและจัดลำดับปัญหา และแนวทางการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเป็นรายด้าน และรายข้อ
3. การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยวิธีทดสอบค่าที (t-test) การคิดคำนวณข้อมูลโดยเครื่องคิดคำนวณระบบ SPSS*

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เห็นว่า ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังต่อไปนี้

1.1 ด้านบุคลากร มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับปานกลาง ในข้อขาดการมอบหมาย ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนข้อขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้ความชำนาญในการจัดกระทำข้อมูล และสารสนเทศและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อการปฏิบัติงานปรากฏในระดับมาก

1.2 ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับมากในข้อ ขาดการกำหนดโครงสร้างงาน ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ขาดการปรับปรุงข้อมูล ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล และขาดการประเมินผลและติดตามผล ส่วนข้อขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลและขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล ปรากฏในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการสนับสนุน มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับปานกลางในข้อขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ขาดงบประมาณสนับสนุนและขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง ส่วนข้อขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย ส่วนข้อขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดเก็บข้อมูล ปรากฏในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เห็นว่า แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

2.1 ด้านบุคลากร มีแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับปานกลางในข้อ ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ควรกำหนดชั่วโมงสอนของครูผู้หน้าที่รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมง ควรฝึกอบรมผู้หน้าที่รับผิดชอบ ควรคำนึงถึงข้อมูลใน

การสรรหาบุคลากร ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ และควรมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ส่วนข้อควรให้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรปรากฏในระดับน้อย

2.2 ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับมากในข้อควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง ควรนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้งาน ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และควรติดตามผล และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อควรกำหนดโครงสร้างงานระบบข้อมูลและสารสนเทศให้ชัดเจนและควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยปรากฏในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการสนับสนุน มีแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับมากในข้อควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ควรจัดนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล ส่วนข้อควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน ปรากฏในระดับปานกลาง

3. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านบุคลากรมีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการสนับสนุน มีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยจำแนกได้ ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร มีความแตกต่างกันโดยรวม พบว่า มีปัญหาดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่เมื่อพิจารณารายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ขาดคู่มือในการปฏิบัติงานและขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นอกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ขาดการมอบหมาย ขาดความรู้ความชำนาญ เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก และขาดการฝึกอบรม

3.2 ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีความแตกต่างกัน โดยรวม พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ขาดกำหนดโครงสร้างงาน ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลและขาดการควบคุม และตรวจสอบข้อมูล และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ขาดการประเมินผลและติดตามผล และขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน นอกนั้นปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล

3.3 ด้านการสนับสนุน มีความแตกต่างกันโดยรวม พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูล และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขาดการสนับสนุนจากชุมชน นอกนั้นปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เปรียบเทียบแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยรวมพบว่า มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านบุคลากรและด้านการสนับสนุนมีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยจำแนกได้ดังนี้

4.1 ด้านบุคลากร มีความแตกต่างกันโดยรวม พบว่า มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่เมื่อพิจารณารายข้อมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ควรฝึกอบรมผู้ให้ข้อมูลที่รับผิดชอบ ควรมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจน ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของครูผู้ให้ข้อมูลที่รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหาบุคลากร และควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์พื้นฐาน

ประกอบการศึกษาหาความดีความชอบ นอกนั้นมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ควรสนับสนุนให้บุคลากรให้ข้อมูลและสารสนเทศในการประเมินผลงานของตนเอง

4.2 ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีความแตกต่างกันโดยรวม พบว่า มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณารายข้อมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ควรกำหนดโครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศ และมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ควรมีการควบคุมและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง และควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการตรวจสอบ และมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และควรติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ควรนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ก่อนนำไปใช้ และควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล

4.3 ด้านการสนับสนุน มีความแตกต่างกันโดยรวม พบว่า มีแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยนำมาใช้ในศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ และมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนหาความรู้ของการจัดระบบข้อมูล และมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชนควรสนับสนุนให้ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และควรจัดระบบนำเสนอข้อมูลหลายรูปแบบ นอกนั้นมีแนวทางปรับปรุงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี และมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาผู้บริหาร

โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทักษะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการรายงานข้อมูลและสารสนเทศตามแบบรายงานที่หน่วยงานเหนือ คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีความต้องการใช้ข้อมูล ฉะนั้นการปฏิบัติงานของโรงเรียนจึงขาดขั้นตอนกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญ ๆ ตามลำดับดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์และการนำข้อมูลไปใช้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ สุรชาติ สันทรพิชัย (2528 : 158) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีความต้องการที่ให้บริการที่มีหน้าที่จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพิ่มขึ้นเป็นลำดับแรก และรองลงไป ได้แก่ความต้องการด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และความต้องการเพิ่มเติมบุคลากรและงบประมาณ

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองเพชร จุมปา (2530 : 119) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่องกระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า โรงเรียนมีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบ และมีการระบุความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำมากำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ในการทำงานของโรงเรียนสาเหตุสำคัญที่โรงเรียนมีการดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนยังไม่มีผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลและสารสนเทศโดยเฉพาะ และไม่มีศูนย์รวมเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ไม่สามารถจัดกระทำได้ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจาก

1. ผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่รับผิดชอบงานด้านนี้ไม่มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ตนรับผิดชอบ

2. ขาดการชี้แนะทั้งทางตรงและทางอ้อมจากผู้รู้ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมการสัมมนา หรือการฝึกฝนให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ไม่สามารถที่จะปรับปรุงงานระบบข้อมูลและสารสนเทศจากการเก็บข้อมูลมือเปล่าไปสู่ระบบเพิ่มข้อมูล หรือระบบค้นหาและพัฒนาไปเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทั้งที่การใช้ข้อมูลและสารสนเทศมีความจำเป็นและเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารโรงเรียน

1.2 ปัญหาด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีทัศนคติต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้จากการสังเกตและจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหาร พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ส่วนมากไม่มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศจะให้ข้าราชการครูทำงานเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนอาจจะคิดว่างานข้อมูลและสารสนเทศเป็นภาระกิจใหม่ ของโรงเรียนที่จะต้องกระทำ ประกอบการทำงานข้อมูลและสารสนเทศมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามแบบรายงานเพียงปีละครั้ง ซึ่งจะมีการปฏิบัติเป็นประจำในวันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี การกรอกข้อมูลจะเป็นไปตามคำชี้แจงของแบบรายงานจะให้ตรงกับความต้องการของข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานเหนือ คือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในบางครั้งผู้กรอกแบบรายงานข้อมูลต้องตีความการกรอกแบบรายงาน ทำให้การปฏิบัติงานมีทั้งถูกและผิด ทำให้เสียเวลาในการทำงาน เพราะต้องแก้ไขและเปลี่ยนแปลงข้อมูลและสารสนเทศให้ถูกต้องตามความต้องการอีกประการหนึ่ง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ มีชั่วโมงการทำงานมาก เพราะส่วนใหญ่ต้องทำหน้าที่สอนประจำชั้น ต้องทำงานสัปดาห์ละ 25 - 30 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย เมื่อถ้าต้องมาทำงานเร่งด่วน เพื่อให้ทันตามกำหนดเวลาที่หน่วยงานเหนือกำหนดมา ทำให้ต้องละทิ้งหน้าที่ทางการสอน จะต้องสอนเพิ่มเติมให้ทันตามกำหนดการสอน จึงทำให้ข้าราชการครูส่วนใหญ่ไม่ยอมรับมอบงานด้านนี้ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 1) ทั้งนี้เมื่อศึกษาถึงสาเหตุสำคัญพบว่าบุคลากรของหน่วยงาน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องข้อมูลและสารสนเทศอย่างถูกต้องในเชิงวิชาการไม่เพียงพอ

1.3 ปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีทัศนะต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านข้อมูลและสารสนเทศในระดับโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการบริหารงานโรงเรียนน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านงานวิชาการ อีกทั้งงานด้านนี้กำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) นโยบายข้อ 10 ว่าด้วยเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการศึกษา กำหนดให้มีการเร่งรัดพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศทางการศึกษา และที่เกี่ยวกับการศึกษาทั้งของภาครัฐบาลและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับกองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : คำนำ) ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประมาณ 800 คน ทั่วประเทศ และพบว่าผู้บริหารแทบทั้งหมดใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจของโรงเรียนในการวางแผนการรายงานผลต่อหน่วยงานเหนือและการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้บริหารดังกล่าวรับผิดชอบอยู่ยังไม่ได้จัดและใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบในหลักวิชาการ ปัญหาที่สำคัญคือ บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการจัดและใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

1.4 ปัญหาด้านการสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีทัศนะต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่อนข้างมาก ทั้งนี้^{อัน}อาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติงานด้านข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน เป็นการปฏิบัติงานตามความต้องการของสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และทำงานอย่างขาดความรู้ ความเข้าใจ ประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ จึงไม่สามารถที่จะจัดตั้งงบประมาณมาใช้ตรงกับความต้องการและปัญหาได้ ผลในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชาติ สันทรัพย์ (2528 : 137) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ และเห็นว่าในการจัดเพิ่มเติมให้เป็นกรณีพิเศษสามารถจัดสรรให้ได้ไม่มากนัก เพราะงบประมาณมีจำกัด

2. แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติงานในด้านข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาเป็นงานใหม่ทำให้งานด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศและด้านการสนับสนุนมีปัญหามาก ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูล การควบคุมและตรวจสอบข้อมูล และขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แสดงอย่างชัดเจนว่า งานข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ยังไม่มีระบบในการจัดเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ได้รับการอบรม ประชุมหรือสัมมนาความรู้เกี่ยวกับระบบข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งผลในการวิจัยครั้งนี้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ สุรชาติ สันทรพิทย์ (2528 : 137) ดังได้อ้างมาแล้วจากการสัมภาษณ์ พบว่า ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการศึกษาจังหวัด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

2.1.1 ไม่แน่ใจว่าข้อมูลที่ให้อยู่มีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริง
 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้ให้ข้อมูลไม่เป็นจริงและไม่เห็นความสำคัญของการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.2 ไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและสารสนเทศ หรือมีวิธีการตรวจสอบไม่ดีพอ

2.1.3 สภาพข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับไม่สามารถหาข้อมูลย้อนหลังได้

2.1.4 มีข้อจำกัดด้านเวลา

2.2 แนวทางปรับปรุงด้านบุคลากร ผู้บริหารมีทัศนะต่อแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการปฏิบัติงานในด้านข้อมูลและสารสนเทศ พบว่า งานนี้เป็นการกิจใหม่ที่ครู - อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรีจะต้องปฏิบัติ ข้าราชการครูส่วนมาก ที่รับผิดชอบงานด้านข้อมูลและสารสนเทศยังขาดความรู้ ความเข้าใจในงาน หน่วยงานหน่วยเหนือ สำนักงานการศึกษาอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดเตรียมแผนงานโครงการ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจงานข้อมูลและสารสนเทศโดยการจัดฝึกอบรม สัมมนาอีกทั้งโรงเรียนจะต้องคัดเลือก เลือกสรรบุคลากรที่มีความรับผิดชอบและมีความเสียสละเข้ามารับผิดชอบในงานด้านนี้ งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับสุรชาติ สันทรัพย์ (2528 : 158)

ซึ่งได้กล่าวอ้างมาแล้ว พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีความต้องการที่จะให้บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบระบบข้อมูลและสารสนเทศได้รับความรู้ เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพิ่มขึ้น เป็นลำดับแรก และน่าจะมีการจัดฝึกอบรมหรือหาแนวทางให้ความรู้แก่บุคลากรผู้ที่มีหน้าที่ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนและพัฒนาขึ้น จะส่งผลให้การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีประสิทธิภาพขึ้นอีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของวิวัฒน์ วงศ์ตระกูล (2532 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า

สภาพภาพหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่เหมาะสมกับการกิจ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญของสารสนเทศที่จัดทำขึ้นบุคลากรไม่เพียงพอและสมรรถต่ำ และมีงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ

2.3 แนวทางปรับปรุงด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผู้บริหารมีทัศนะต่อแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการทำงานด้านข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนที่ต้องทำงานให้สำเร็จลงเป็นครั้งคราว ทำตามความต้องการของหน่วยงาน เห็นที่มีความต้องการข้อมูลและสารสนเทศ เพียงปีการศึกษาละหนึ่งครั้ง การทำงานไม่มีการตรวจสอบข้อมูลและ ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ใช้เป็นสิ่งที่แสดงอย่างชัดเจนว่างานด้านข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ยังไม่มีระบบในการจัดเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องมีภารกิจที่จะต้องกระทำหลายด้าน เช่น การบริหารงานด้านวิชาการ ที่จะต้องนิเทศกำกับติดตามทางด้านการเรียนการสอน การบริหารงานด้านบุคลากร ธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ และต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกมาก จึงทำให้ขาดความสนใจในงานข้อมูลและสารสนเทศ และอาจจะเป็นเพราะว่า เมื่อตนเองได้มอบหมายงานด้านนี้ให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนแล้วก็ไปอันเสร็จสิ้นภาระหน้าที่ ไม่มีการนิเทศกำกับติดตาม เพราะคิดว่า ครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านนี้ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถที่จะปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ทั้ง 4 ขึ้นตอนได้ เพราะวิธีการต่าง ๆ ไม่มีความซับซ้อน และยุ่งยาก อีกประการหนึ่ง น่าจะมาจากสาเหตุเหล่านี้ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ รูปแบบรายการในการจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศไม่ครอบคลุม ไม่ตรงตามความต้องการของหน่วยงาน ขาดการประสานงาน ระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับโรงเรียน ขาดเทคโนโลยีทันสมัย การวิจัยใน ครั้งนี้สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : คำนำ) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หากโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลดังกล่าว ไม่ได้จัดข้อมูลไว้อย่าง เป็นระบบ ประสิทธิภาพของการให้ข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนก็ย่อมลดน้อยลงไป และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ วังศ์บัณฑิต (2533 : 128 - 130) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา พบว่า ระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนใหญ่มีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นระบบ และนอกจากนี้ผู้บริหารขาดความรู้ทักษะเกี่ยวกับกระบวนการ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนปฏิบัติงานในโรงเรียน ไม่นำข้อมูลและสารสนเทศ มาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานในโรงเรียน จึงทำให้การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบ ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีแนวทางปรับปรุงอยู่ในระดับมาก

2.4 แนวทางปรับปรุงด้านการสนับสนุน ผู้บริหารมีทัศนะต่อแนวทางปรับปรุง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศการเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี เป็นการ จัดเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานเหนือ คือสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ต้องการข้อมูลที่เป็นเพียง ตัวเลขในรูปแบบของการรายงานข้อมูล อีกทั้งต้องการเพียงข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ เป็นครั้งคราว ฉะนั้นทางโรงเรียนจึงทำงานเหมือนกับเป็นงานเฉพาะกิจ ทำให้สำเร็จเป็น ครั้ง ๆ ไป ทำอย่างไม่มีจุดหมายปลายทางให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานดังกล่าว ทำงาน ถ้ามีความต้องการข้อมูลใหม่ก็แจกแบบรายงานข้อมูลมายังโรงเรียนใหม่ โรงเรียนก็จะ เก็บข้อมูลและรายงานกลับไปตามกำหนดเวลา ในหนึ่งปีการศึกษาโรงเรียนก็จะเก็บข้อมูล

เพียงหนึ่งครั้ง ข้อมูลที่เก็บมาได้ก็ไม่ได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านการบริหาร การวางแผนการทำงานของหน่วยงานตน เสมือนกับไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ ฉะนั้นทางโรงเรียนจึงไม่มีการเตรียมการเกี่ยวกับบุคลากรงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ แนวคิดนี้ตรงกับความเป็นจริงและตรงกับสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 1) การปฏิบัติงานด้านข้อมูลและสารสนเทศไม่มี หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ขาดอุปกรณ์ สื่อ เครื่องไม้ เครื่องมือที่ทันสมัยรวมถึงสถานที่ ที่จะจัดให้เป็นแหล่งสารสนเทศของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังตรงกับงานวิจัยของสุรชาติ สันทรพิทย์ (2528 : 136) ได้กล่าวอ้างมาแล้วข้างต้น พบว่า การจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินงานด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด จัดสรรโดยพิจารณาตามความต้องการของฝ่ายแผนพัฒนาเป็นส่วนรวม และหัวหน้า ฝ่ายแผนพัฒนาเป็นผู้พิจารณาในส่วนของ การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการพิจารณา ให้ตามความต้องการของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยตรง ซึ่งได้รับงบประมาณ น้อยมาก การสำรวจความต้องการด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการสำรวจน้อยกว่า ปีละ 1 ครั้ง

3. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

3.1 ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา เจ้าหน้าที่

ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาเป็น การรายงานข้อมูลตามแบบรายงานตามระยะเวลาที่กำหนดให้เก็บข้อมูลและจัดส่งข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศไม่มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และ ไม่ทราบว่าข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง อีกทั้งยังไม่ทราบ ถึงกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ภิรมยา อินทรกำแหง (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบ ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการระดับจังหวัด พบว่า โครงสร้าง ระบบข้อมูลและสารสนเทศของจังหวัดไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ควรดำเนินการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทที่ก่อให้เกิดระบบการประสานงานระหว่างศูนย์ข้อมูลจังหวัด

กับเครือข่ายที่เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาทุกระดับ การดำเนินการตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศให้ครบถ้วนตามขั้นตอนตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบ การเก็บรักษา การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลตามลำดับ และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ (สนอง เครือมาก, 2533 : 10) ดังนั้นกระบวนการดังกล่าว หากขาดขั้นใดขั้นหนึ่ง ก็จะทำให้ข้อมูลและสารสนเทศขาดความสมบูรณ์ ถูกต้องเชื่อถือได้

3.2 ปัญหาด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนคติต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนจะมอบหมายให้ทำหน้าทำงานธุรการของโรงเรียน และจะต้องทำหน้าที่สอนประจำชั้นที่จะต้องรับผิดชอบทางด้านการเรียนการสอน ตลอดทั้งวัน ไม่มีความรู้ ความชำนาญที่จะปฏิบัติงานด้านข้อมูลโดยตรง และจะถูกผู้บริหารโรงเรียนพูดว่าล้าสมัยให้ช่วยทำงานด้านนี้ ในบางครั้งถึงกับพูดให้กำลังใจ หรือมีข้อแลกเปลี่ยนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาความดีความชอบเป็นสิ่งตอบแทน หรือทำงานโดยขาดการชี้แนะจากผู้บริหารโรงเรียน ขาดการชี้แนะจากเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ สุรชาติ สันทรัพย์ (2528 : 136) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า การดำเนินการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยังมีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานด้านข้อมูลและสารสนเทศ และความต้องการในการปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีความต้องการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่บุคลากร ในการให้ความรู้เพิ่มเติมผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด เห็นว่าควรให้ความรู้เกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และให้ความรู้เบื้องต้นในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และสอดคล้องกับผลงานเรื่อง สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา พบว่า ซึ่งมีสาเหตุมาจากบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดทักษะเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

3.3 ปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนคติต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า งานด้านข้อมูลและสารสนเทศไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติโดยตรง จึงทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ขาดความรู้ความ

เข้าใจในงานที่ทำ ไม่ทราบว่ามีข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการรายงานนั้นมีประโยชน์ต่อหน่วยงานของตนอีกทั้งขาดการชี้แนะจากผู้รู้จึงไม่มีการพัฒนางานข้อมูลและสารสนเทศในด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ สิ่งที่สำคัญงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฯ น่าจะกระทำคือ ควรจัดทำคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้ข้าราชการครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ตรงกันกับ ผลการวิจัยของ สุรชาติ สิมทรัพย์ (2528 : 148) ที่ได้กล่าวอ้างมาแล้ว พบว่า ปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีปัญหาค่อนข้างมาก ในเรื่องของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นผู้อำนาจให้ข้อมูลและสารสนเทศยังไม่เข้าใจถึงการให้ประโยชน์จากข้อมูลและสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศยังขาดประสิทธิภาพที่จะส่งผลให้ระบบข้อมูลและสารสนเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ และระบบยังไม่สามารถรวบรวมข้อมูลตามความต้องการของผู้ใช้ทุกฝ่ายในสำนักงานได้ และการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอน

3.4 ปัญหาด้านการสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนคติต่อปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในงานที่ตนเองทำอยู่ไม่รู้ถึงถึงปัญหาและแนวทางปรับปรุงที่จะพัฒนางานในหน้าที่ของตนเอง ฉะนั้นปัญหาในการของบประมาณสนับสนุนจึงอยู่ในระดับปานกลาง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรแก้ปัญหการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาโดยการบรรจุ/แต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติคุณสมบัติให้เหมาะสมกับงานด้านนี้ อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดชั่วโมงทำการสอนของข้าราชการครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ให้มีชั่วโมงทำการสอนน้อยลงกว่าปกติที่รับผิดชอบอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานในด้านนี้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผลของการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองเพชร จุ่มปา (2530 : 121) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า มีการตรวจสอบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และทักษะที่จะทำงานกับระบบข้อมูลและสารสนเทศได้เพียงใด อีกทั้งมีการศึกษาความเหมาะสมของระบบข้อมูลและสารสนเทศกับสภาพของโรงเรียนก่อน มีการดำเนินการ และมีการสำรวจว่าโรงเรียนสามารถสนับสนุนด้านงบประมาณได้เพียงพอที่จะทำให้การดำเนินงานไปได้หรือไม่ อย่างไรก็ดี สาเหตุที่โรงเรียนมีการปฏิบัติเรื่องเหล่านี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ระบบข้อมูลและสารสนเทศเป็นเทคนิคการบริหารที่เพิ่งนำมาปรับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยทั่วไปแล้วผู้ที่ทำงานในหน้าที่นั้นจะต้องมีความรอบรู้ทั้งด้านข้อมูลและสารสนเทศและหลักการบริหาร เหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนต้องตระหนักถึง เรื่องผู้ที่ทำงานกับระบบข้อมูลและสารสนเทศเป็นอันดับแรก อีกประการหนึ่งโรงเรียนมีทรัพยากรจำกัดทั้งด้านบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ เมื่อจำเป็นต้องมีหน่วยงานใหม่เพิ่มขึ้นก็ต้องมีความระมัดระวังไม่ให้มีผลกระทบต่องานทุกด้านที่ปฏิบัติอยู่เดิมโดยมีการพิจารณารูปแบบและคุณลักษณะของระบบข้อมูลและสารสนเทศให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและสภาวะแวดล้อมของโรงเรียนให้มากที่สุด มิฉะนั้นระบบข้อมูลและสารสนเทศอาจจะประสบกับความล้มเหลวได้ ส่วนปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบจากการดำเนินงานในขั้นตอนนั้นก็คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจึงทำให้ข้อมูลจากการศึกษาความเป็นไปได้ไม่สมบูรณ์

4. แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

4.1 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีทัศนะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่มีผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศโดยเฉพาะ และไม่มีศูนย์รวมเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้งผู้บริหาร ไม่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหานั้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีงานที่จะต้องกระทำหลายด้านจนไม่มีเวลาที่จะทุ่มเทให้กับงานด้านนี้มากนัก และผู้บริหารอาจจะคิดว่าเมื่อมอบหมายงานให้ผู้อื่นรับผิดชอบแล้วน่าจะดำเนินการเองได้หรือ อีกประการหนึ่ง ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานด้านนี้ และไม่ได้คิดที่จะให้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างจริงจัง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเป็นเพียงต้องการให้มีข้อมูลรายงานหน่วยงานเหนือเท่านั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ตรงกับงานวิจัยของ สุรชาติ สันทรพิทย์ (2528 : 145) ซึ่งได้อ้างมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับความต้องการในการปรับปรุงระบบ

ข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่าผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ต้องการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศและต้องการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีความต้องการให้บุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศได้รับความรู้ เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพิ่มขึ้นและต้องการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผลงานวิจัยของ ประกิจศรี สมทรัพย์ (2526 : 151) เรื่อง ความต้องการในการใช้และการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันส่วนมากเก็บไว้ตามฝ่ายของตนเอง เฉพาะงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และอีกวิธีหนึ่งคือผู้บริหารสั่งการให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการเป็นครั้ง ๆ ไป

4.2 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนคติต่อแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่การสอนจนเต็มเวลา มีความรู้และประสบการณ์เฉพาะวิชาที่ตนเองสอนเท่านั้น ไม่เคยผ่านการศึกษอบรมในด้านข้อมูลและสารสนเทศมาก่อน เมื่อโรงเรียนต้องการข้อมูลและสารสนเทศก็มอบหมายให้ครู อาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศนั้นก็ เพียงให้รหัสข้อมูลและสารสนเทศรายงานสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ย่อมจะรู้ขอบข่าย ความต้องการและปัญหาของโรงเรียนดีกว่าใคร ๆ ฉะนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จึงควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของระบบข้อมูลและสารสนเทศขึ้นกับบุคลากรทุกคน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ทองเพชร จุมปา (2530 : 124) ซึ่งได้กล่าวอ้างมาแล้วข้างต้น พบว่า สรุปลำดับตรงกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันคือขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะในด้านระบบข้อมูลและสารสนเทศ บุคคลคนเดียวต้องปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศทุกขั้นตอนของกระบวนการทั้ง ๆ ที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของข้อมูลและสารสนเทศโดยทั่วไปการปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศแต่ละขั้นตอนต้องใช้ทักษะและเทคนิคเฉพาะอย่าง ดังนั้นผู้ปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศอาจเป็นกลุ่มบุคคลที่มี

ความรู้และทักษะเฉพาะทางต่างกัน หรืออาจจะเป็นบุคคลคนเดียวก็ได้ ถ้ามีความรู้และทักษะครบทุกอย่าง

4.3 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนคติต่อแนวทางปรับปรุงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความต้องการข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานเหนือที่มีความต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศก็จะจัดทำแบบรายงานส่งมายังโรงเรียน ซึ่งแบบรายงานเหล่านี้อาจเป็นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดสร้างขึ้น หรือเป็นแบบรายงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดสร้างขึ้นเอง เพื่อให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจทำเป็นครั้งคราวเฉพาะกิจที่มีความต้องการข้อมูลเท่านั้น หรืออาจจะใช้ข้อมูลจากแบบรายงานประจำ ที่ทำเป็นรายเดือนภาคเรียน และเป็นปีการศึกษา ส่วนใหญ่ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บไปนั้น หน่วยเหนือจะนำไปใช้ในการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ และครุภัณฑ์ใช้ในการขจัดตั้งงบประมาณ ใช้ในการวางแผนงานประจำปีและกำหนดนโยบาย ใช้ในการบริหารงานบุคคล ส่วนที่นำไปใช้ในงานวิชาการนั้นนำไปใช้น้อยมาก จึงทำให้เกิดปัญหาในหน่วยงานระดับปฏิบัติ กล่าวคือ เมื่อหน่วยงานเหนือมีความต้องการข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนมีข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในมือก็จะสามารถส่งไปให้ทันตามความต้องการ แต่ถ้าหากไม่มีข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในมือก็จะต้องเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ใหม่ ทำให้เกิดความล่าช้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ การทำงานทำเพียงคนเดียว และต้องทำงานทั้งระบบจึงไม่สามารถที่จะพัฒนางานที่ตนเองทำได้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิรมยา อินทรคำแหง (2530 : 191) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบข้อมูล และสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการระดับจังหวัด พบว่า คณะทำงานวางแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด (คพจ) ในปัจจุบันยังขาดความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ รวมทั้งประสบการณ์ทางวิชาการในการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศให้ครบวงจรทั้ง 4 ขั้นตอน อันได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลยังมีปัญหาและอุปสรรคในด้านความรู้ความสามารถในการจัดระบบแฟ้มข้อมูลในด้านความรู้เชิงสถิติ รวมทั้งในด้านความรู้เชิงการวิเคราะห์ปัญหาทั้งทางการศึกษาโดยตรง และดังที่ ฮุสเซน (Hussain. 1973 : 6 - 7) ได้ให้ความเห็นว่า "ทั้งผู้บริหารและ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศจะต้องพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศร่วมกัน เพื่อจะได้รับระบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล"

4.4 แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีทัศนะต่อ แนวทางปรับปรุงโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานในด้านข้อมูล และสารสนเทศของ โรงเรียนประถมศึกษา ทำงานในลักษณะของการรายงานตามแบบรายงาน เมื่อต้องการข้อมูล ครั้งหนึ่งก็จะเก็บข้อมูลครั้งหนึ่ง และส่วนใหญ่ข้อมูลที่ได้ก็จะมาจากแบบการรายงานเก่า ๆ ถ้า ข้อมูลเดิมเก็บไว้ถูกต้องข้อมูลใหม่ก็ย่อมถูกต้องแต่จะไม่ทันเวลาและเป็นปัจจุบัน สิ่งที่หน่วยงาน เห็นว่าจะกระทำก็คือ ควรให้การอบรมพื้นฐานทางด้านความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้าน ข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นลำดับแรก เพื่อสร้างจิตสำนึกในการทำงาน และเพื่อให้ได้รู้ว่าขอบข่ายงานด้านข้อมูลและสารสนเทศมีอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติ อย่างไร ถ้าไม่ปฏิบัติจะเกิดผลดีและผลเสียอย่างไร สิ่งที่คาดหวังคือเมื่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ตนทำก็นำมาปรับปรุงพัฒนางานด้านข้อมูลและสารสนเทศของตน อีกประการหนึ่ง หน่วยงานเหนือของโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องจัดตั้งงบประมาณทางด้านวัสดุ และอุปกรณ์มาสนับสนุน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนได้ถูกต้อง แม่นยำรวดเร็วและทันต่อการใช้งาน

ผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทองเพชร จุมปา (2530 :12) ที่ได้อ้างมาแล้วข้างต้นที่พบว่า เป็นขั้นตอนการพัฒนาระบบหรือการนาระบบที่ออกแบบไว้แล้วมาสู่ การปฏิบัติ ทำให้ครบวงจรของการออกแบบและพัฒนาระบบเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติในเรื่อง การเตรียมสำนักงานอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก ก่อนนาระบบไปให้ รองลงมาคือการเลือกและจัดบุคลากรเข้าทำงานของระบบ เหตุที่ โรงเรียนได้มีการจัดเตรียมบุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ไว้พร้อมนั้น อาจจะเนื่องจากการ ต้องการ ให้ระบบข้อมูลและสารสนเทศ ผลิตสารสนเทศสนองความต้องการของผู้บริหาร ได้ตามกำหนด ที่ได้วางแผนไว้ และอีกประการหนึ่งก็เพื่อลดความสูญเสียทั้งโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ อันอาจจะ เกิดจากความไม่พร้อมของบุคลากรและเครื่องจักร ส่วนที่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ ตรวจพบจากการทำงานของระบบนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้จัดระบบพบว่าส่วนมากมี การแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ เปลี่ยนแปลงผู้ทำงานระบบให้มีความเหมาะสม

ยิ่งขึ้น และเรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการทดลองการทำงานทั้งระบบก่อนเริ่มทำงานจริง สาเหตุอาจเป็นเพราะ ระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจุบันใช้คนปฏิบัติจึงไม่จำเป็นต้องทดลองปฏิบัติดังเช่นใช้คอมพิวเตอร์

5. การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

5.1 การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยรวมพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนได้มีทัศนะต่อปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีการพิจารณาดังต่อไปนี้

5.2 การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางปรับปรุง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านบุคลากร ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในสภาพของความเป็นจริง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะเป็นผู้กำกับนโยบายของหน่วยงานเหนือ คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักงานการศึกษาจังหวัด และสำนักงานการศึกษาอำเภอ/และกิ่งอำเภอ อีกทั้งบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้สั่งการมากกว่าการเป็นผู้ปฏิบัติ ฉะนั้นจึงมองปัญหาแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ และย่อมพบปัญหามากกว่า เช่นขาดความรู้ ความสามารถ ขาดประสบการณ์และขาดการฝึกอบรม

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองเพชร จุมปา (2530 : 120) ได้ทำการวิจัย เรื่องกระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับ ขาดบุคลากรที่มีความและทักษะ อีกทั้งผู้บริหารไม่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและการกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข ไม่ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ๆ ทั้งหมด ทั้งนี้สาเหตุของปัญหาอาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนมัศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครู - อาจารย์ปฏิบัติการสอน มีความรู้และประสบการณ์เฉพาะในวิชาที่ตนเองสอน

เท่านั้น ไม่เคยผ่านการศึกษอบรมในด้านเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์ระบบมาก่อน เมื่อโรงเรียนต้องการข้อมูลก็มอบหมายให้ครู - อาจารย์ ดังกล่าวดำเนินการ จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารไม่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหานั้น สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีภาระกิจที่จะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบมากมายหลายด้าน จนไม่มีเวลาที่จะทุ่มเทให้กับงานด้านข้อมูลและสารสนเทศ และคิดว่าเมื่อได้มอบหมายงานให้ทีมรับผิดชอบแล้ว ผู้รับผิดชอบน่าจะดำเนินการเองได้ หรืออีกประการหนึ่ง ก็คือผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในเรื่องงานระบบข้อมูลสารสนเทศเท่าที่ควร และไม่คิดที่จะให้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างจริงจัง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศขึ้นก็เพียงให้เป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาเท่านั้น ในความคิดของผู้วิจัย เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน ฉะนั้น ข้อมูลจึงมีความแม่นยำตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน และผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทุกขั้นตอน เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของระบบข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

5.3 การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันย่อมแสดงว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ปฏิบัติงานด้านนี้ตามแบบรายงาน โดยกรอกข้อมูลตามคำชี้แจงของแบบรายงาน เมื่อมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาย่อมพบเหมือนกัน

5.4 การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการสนับสนุนซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับปัญหาด้านการสนับสนุนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันย่อมแสดงว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ปฏิบัติงานด้านนี้ในฐานะผู้ปฏิบัติ

เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคย่อมพบคล้ายคลึงกัน อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณด้านต่าง ๆ อาทิ เช่น อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง โรงเรียนไม่มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ การปฏิบัติงานจึงเป็นไปตามสภาพของปัจจัยในการสนับสนุน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เมื่อมีการสรุปเปรียบเทียบกับหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วพอที่จะเสนอแนะแนวคิดในการปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาได้กำหนดประเด็นเพื่อเป็นการพิจารณาดังนี้

1. แบบรายงานข้อมูล จะต้องออกแบบให้กระตือรือร้นสามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจะต้องสำรวจ ตรวจสอบในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และการจัดเก็บสารสนเทศในเชิงคุณภาพ ข้อมูลและสารสนเทศที่อยู่ในความต้องการ สำนักงานจะต้องออกกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนทำได้รวดเร็วเป็นปัจจุบันและไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องมีความรู้ เห็นความสำคัญ อีกทั้งต้องมีความจริงใจที่จะปรับปรุงงานข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา ให้พัฒนาจากการเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้วยมือเปล่า ไปสู่การจัดระบบค้นหา โดยการจัดทำแฟ้มข้อมูลโรงเรียนและพัฒนาไปถึงศูนย์สารสนเทศโรงเรียนมีการเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรที่จะสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม/สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้มีความรู้ความเข้าใจในงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศให้มีแนวทางที่ถูกต้องเสียใหม่ และจะต้องสนับสนุนในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรและโรงเรียนประถมศึกษา

เมื่อได้พัฒนาบุคลากรในระดับโรงเรียนด้วยการฝึกอบรม/สัมมนาแล้ว สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ/กิ่งอำเภอ จะต้องมีแผน
นิเทศกำกับติดตาม บุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรม/สัมมนา อย่างเต็มความสามารถ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรกำหนดอัตรา
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา เพิ่มเติมจากตำแหน่งที่มีอยู่แล้ว
เช่น งานห้องสมุด งานแนะแนว งานพยาบาล งานธุรการการเงิน งานคหกรรม
งานเกษตรกรรม เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ เหมาะสมกับงาน ทั้งนี้ เพื่อให้
การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา ได้ถูกต้อง
ยิ่งขึ้น

3. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอและ/กิ่งอำเภอทุกอำเภอ ควรจัดทำคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น
จากนั้นหน่วยงานทั้งสองระดับ จะต้องมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือในการปฏิบัติงาน
กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ และความจำเป็นที่
โรงเรียนจะต้องให้ความร่วมมือในบางครั้ง

4. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนควร
กำหนดประเภทและคุณลักษณะของข้อมูลและสารสนเทศ จากการวิเคราะห์ความต้องการของ
ผู้บริหารที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารงานจริง ๆ อีกทั้งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญแก่
ข้อมูลและสารสนเทศ โดยมีการนำข้อมูลและสารสนเทศ มากำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน
สำหรับให้ประกอบการตัดสินใจ การวางแผน และสำหรับงานบริหารโรงเรียน ข้อมูลและ
สารสนเทศนอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเจ้าหน้าที่แล้วยังจะเป็น
ขวัญกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบงานด้านนี้อีกด้วย ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียน ควรจัดชั่วโมง
ทำการสอนของข้าราชการครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ให้มี
ชั่วโมงทำการสอนน้อยลงกว่าปกติที่รับผิดชอบอยู่ ทั้งนี้ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานด้านนี้จะได้
มีเวลาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำงาน
ด้านนี้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับงานระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับงานระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียน ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี กับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตการศึกษา 6
3. ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับงานระบบข้อมูลและสารสนเทศตามทัศนะ ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเภทและลักษณะของข้อมูลและสารสนเทศที่ โรงเรียนประถมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องให้
5. ควรมีการศึกษาและวิจัย ประเมินผลการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศใน โรงเรียนประถมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กล้า ทองขาว และคนอื่น ๆ. "การแก้ปัญหาและการตัดสินใจในโรงเรียนประถมศึกษา,"
เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 9-15.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- กฤษดา นุตพันธุ์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, สำนักงาน. สถิติการศึกษาประจำปี 2535. เอกสารลำดับ
ที่ 1/2535. ม.ป.ท., 2535. อัดสำเนา.
- กิตติมา ปรีดีศิลป. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2529.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศใน
ระดับโรงเรียนประถมศึกษา. 2535. อัดสำเนา.
- _____. ดัชนีสภาพโรงเรียนประถมศึกษา รายงานผลการจัดทำ. กรุงเทพฯ : เอกสาร
โรเนียวเย็บเล่ม, 2533.
- _____. ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีสุภา, 2536.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาระบบสารสนเทศตามโครงการศึกษา
ความต้องการและจัดวางระบบสารสนเทศ เพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา.
ม.ป.ท., 2529.
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535.
- _____. รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติเรื่องสารสนเทศเพื่อการวางแผนและพัฒนา
การศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานและปฏิบัติการของระบบสารสนเทศเพื่อ
การศึกษา (ศ.ส.ห.) กองสารสนเทศ, 2528.
- _____. สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539).
2535. อัดสำเนา.
- จิราภรณ์ รักษาแก้ว. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

ณรงค์ บุญมี. "ผู้บริหารกับการตัดสินใจ," บริหารการศึกษา 1. 32 - 37 ;

มกราคม - มีนาคม 2535.

_____. "ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา," ใน เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องระบบสารสนเทศทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2528. อัดสำเนา.

ปกกล นิรันดร์ศิริโรจน์. "ความหมายและความสำคัญของระบบสารสนเทศ," การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.

ถวิล เกื้อกูลวงศ์. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.

ทองเพ็ชร จุฬา. กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

นพพงษ์ บุญจิตราดูลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพฯ, 2529.

บัวรัตน์ ศรีนิล. "ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและควบคุม," การวางแผนและควบคุมงานบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

ประทุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2535.

_____. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2533.

ปรีชา คัมภีรปรณ และคนอื่น ๆ. "โรงเรียนประถมศึกษา," เอกสารการสอนชุดวิชา ผักกอกบรณผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1 - 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

ปรีชา พัวกลิ่นนท์. การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

พจน์ สะเพียรชัย. "แนวทางการพัฒนาเครือข่ายระบบสารสนเทศทางการศึกษาระดับชาติ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 19(2) : 51 - 59 ; 2528.

- ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- ภิรมยา อินทรกำแหง. การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการระดับจังหวัด ในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. ผลการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศึกษาพร, 2531.
- วิจิตร ศรีสอาน. "แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ," รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษาตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซี่ยน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- วิจิตร ศรีสอาน และคนอื่น ๆ. "หลักการบริหารงานบุคคล," เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- วิวัฒน์ วงศ์ตระกูล. สภาพและปัญหาในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- วีระ จันทรัง. "การบริหารสารสนเทศ," รายงานการสัมมนาเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในอนาคต. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวง, 2526.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- สนอง เครือมาก. คู่มือสอบ ผอ.ปจ. ผช. ผอ.ปจ. ทน.ปอ./ก. ผช.ทน.ปอ./ก. อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ปฏิบัติการ สปจ. สปอ./ก โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ฉบับปรับปรุงใหม่ นครสวรรค์ : บริษัท เรือน จำกัด, 2529.
- สมจิตร สดใจ และดวงกมล บุญนาวิวัฒน์. ระบบสารสนเทศในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- สมชาย ทยานยง. "ระบบสารสนเทศทางด้านการศึกษา," รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2513.

- สมพงษ์ เกษมสิน. หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- สุรชาติ สันทรพิชัย. การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- สุรพงษ์ ปนากุล. การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,
2528.
- เสนาะ กลิ่นงาม. การศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม กองแผนงาน. ระบบสารสนเทศในโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2525. อัดสำเนา.
- _____. แนวการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน และตัวอย่างแบบเก็บข้อมูล.
กรุงเทพฯ : กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา, 2527.
- อารมย์ วงศ์บัณฑิต. สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงาน
การประถมศึกษา อำเภอในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. "ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการวางแผนการศึกษา,"
เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- _____. "ระบบข้อมูลการประถมศึกษา," เอกสารประกอบการอบรมนิทวางแผนและบริหาร
การประถมศึกษาระดับจังหวัด ตามโครงการพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 ของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526. อัดสำเนา.
- อารุง จันทวานิช และคนอื่น ๆ. สารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษา
ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.
- อารุง จันทวานิช และเชษฐ์ อนุธรรมมงคล. "สภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบ
สารสนเทศทางการศึกษาของประเทศไทย และระบบสารสนเทศทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ," เอกสารประกอบการสัมมนา
ระดับชาติ เรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาในประเทศไทย ตามโครงการ
พัฒนาศึกษา. 2524. อัดสำเนา.

- Andrew, Gary M. and Randal E. Moir. Information - Decision Systems in Education. Illinois : E.E. Peacock Publishers, Inc., 1970.
- Burch, John G., Felix R. Strater and Gary Grudnitski. Information Systems : Theory and Practice. 3rd ed. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1979.
- Emery, James C. Organizational Planning and Control Systems. New York : The Macmillan Company, 1971.
- Herbert, A. Simon, Donald W. Smithbury and Victor A. Thomson. Public Administration. New York : Alfred A. Knopf, 1966.
- Hersey, Paul and Kenneth Blanchard. Management of Organizational Behavior. Englewood Cliff, N.J. : Prentice - Hall Inc., 1977.
- Hodge, Bartow. Management Information Systems. Virginia : Prentice Hall Company, Inc., 1984.
- Hussain, Khateep M. Development Information System for Education. New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1973.
- Kanter, Jerome. Management Information Systems. 3rd ed. New Delhi : Prentice - Hall of India, 1984.
- Karadima, Oscar. "Management Information System for Faculty Allocation Institution of Higher Education. A Case Study for the Universidad de Santiago de Chile (USACH)," Dessertation Abstract International. 45(8) : 2411-A ; 1984.
- Krejecie, Robert V. and M. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. Vol. 30. 1970.
- Kroeber, Donald W. Management Information Systems. New York : Macmillan Publishing Co., 1982.
- Lucas, Henry C. Jr. "Computer Based Information Systems in Organization," Science Research Associated. Inc., 1977.
- Murdick, Robert G. and Clagget . MIS in Action. Florida : West Publishing Co., 1975.
- Rossan, Mark H. and Richard L. Bunning. "Knowledge and Skills for the Adult Education : A Delphi Study," Adult Education. Vol. 28. No. 3. 1978.
- Senn, James A. Information Systems in Management. California : Wadsworth Publishing Company, 1978.

- Simon, Andrew M. Developing Managerial Information systems.
London : The Macmillan Press Ltd., 1981.
- Singh, Hunora B. "Decision Making and Flow of Information...A
Case Study of MIS at Central YMCA Community College,"
Dissertation Abstract International. 42, 4 : 1454 - A
1981.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

1. ดร.อธิปัตย์	คลังสุนทร	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศกระทรวง
ศึกษาธิการ
2. นายทวีศักดิ์	จันทร์สาร	ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี
3. นายธนัญชัย	ปกป้อง	ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี
4. นางจินดา	สิทธิฤทธิ์	ผู้อำนวยการพิเศษด้านนโยบายและแผน
กองนโยบายและแผน สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. นายธีรวิทย์	ศรีวิสรณ์	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแก่งคอย
6. นายบุญสม	สายหยุด	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระพุทธบาท
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบูรณ์

หอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขออนุญาตเคราะห คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะหใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบูรณ์

หอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

ไศตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบูรณ์

หอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการพิเศษด้านนโยบายและแผน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเกิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบูรณ์

หอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแก่งคอย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบุรณ

หอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระพุทธบาท

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีบุรณ

ทอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอบขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0083

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเชิดศักดิ์ พันธุ์พัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวีรุณ

ทอมเย็น

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร

โคตรบรรเทา

กรรมการ

สิ่งที่นิตยสารขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของท่านเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสระบุรี การตอบคำถามของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย และไม่มีผลกระทบต่อดัชนีของท่าน เนื่องจากการนำเสนอผลการวิจัย จะเสนอในภาพรวม ขอให้ท่านได้ตอบตามความคิดเห็นอย่างแท้จริง ได้โปรดตอบให้ครบทุกตอน และทุกข้อ

ในการวิจัยครั้งนี้ คำว่า

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวเลข ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนคน สิ่งของ และความคิด อาจใช้แทนปริมาณหรือการกระทำที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล การวิเคราะห์ เช่น จำนวนครู จำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน เป็นต้น

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำให้มีความหมาย โดยการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในการบริหาร การวางแผน และการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ได้

ระบบข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน และดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดข้อขัดข้อง หรือเป็นอุปสรรคในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งทำให้โครงการดังกล่าวไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวนี้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่ และรับผิดชอบงานข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 21 ข้อ

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(นาย.พิศศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบ

() ผู้บริหารโรงเรียน

() เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ตอนที่ 2

ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโปรดอ่านและพิจารณาว่ามีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือของแบบสอบถามเพียงช่องเดียวให้ตรงกับระดับความเป็นจริง หรือตามความรู้สึกของท่าน โดยมีเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
4 หมายถึง	ระดับปัญหามาก
3 หมายถึง	ระดับปัญหปานกลาง
2 หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
1 หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย

ข้อ	ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>บุคลากร</u>						
1	ขาดการจัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ข้อมูลและสารสนเทศ						1
2	ขาดการมอบหมายให้รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน						2
3	เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญ ในการจัดกระระบบข้อมูลและ สารสนเทศ						3
4	เจ้าหน้าที่มีชั่วโมงสอนมาก มีผลต่อ การปฏิบัติงาน						4
5	เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม						5
6	เจ้าหน้าที่ขาดคู่มือในการปฏิบัติงาน ..						6
7	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน						7

ข้อ	ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>กระบวนการจัดระบบข้อมูล และ</u> <u>สารสนเทศ</u>						
1	ขาดการกำหนดโครงสร้างงานระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ						8
2	ขาดขั้นตอนวิธีการจัดเก็บข้อมูล						9
3	ขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ...						10
4	ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล						11
5	ขาดการควบคุมและตรวจสอบข้อมูล ..						12
6	ขาดการประเมินผลและติดตามผล ...						13
7	ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน .						14

ข้อ	ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>การสนับสนุน</u>						
1	ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัด ระบบข้อมูลและสารสนเทศ						15
2	ขาดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางใน การเก็บรวบรวมข้อมูล						16
3	ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล						17
4	ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล						18
5	ขาดความถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูล ที่ได้รับ						19
6	บุคลากรในโรงเรียนไม่ได้ความ ร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ..						20
7	ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการ จัดเก็บข้อมูล						21

ตอนที่ 3

แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้เป็นแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ โปรดอ่านและพิจารณาว่าท่านเห็นด้วยกับแนวทางในการปรับปรุงในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือของแบบสอบถามเพียงช่องเดียว ตามความรู้สึกของท่าน โดยมีเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สามารถปรับปรุงได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง สามารถปรับปรุงได้มาก
- 3 หมายถึง สามารถปรับปรุงได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง สามารถปรับปรุงได้น้อย
- 1 หมายถึง สามารถปรับปรุงได้น้อยที่สุด

ข้อ	แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความสามารถ					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>บุคลากร</u>						
1	ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ข้อมูลและสารสนเทศใน ระดับโรงเรียน						22
2	ควรมอบหมายหน้าที่ให้มีผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน						23
3	ควรฝึกอบรมผู้หน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับงานข้อมูลและสารสนเทศ						24
4	ควรกำหนดชั่วโมงทำการสอนของ ครูผู้หน้าที่รับผิดชอบไม่เกิน 10 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์						25
5	ควรคำนึงถึงข้อมูลในการสรรหา บุคลากร						26
6	ควรใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นเกณฑ์ พื้นฐานประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากร						27
7	ควรสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูล และสารสนเทศในการประเมิน ผลงานของตนเอง						28

ข้อ	แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความสามารถ					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>กระบวนการจัดระบบข้อมูลและ</u> <u>สารสนเทศ</u>						
1	ควรกำหนดโครงสร้างงานระบบ ข้อมูลและสารสนเทศให้ชัดเจน						29
2	ควรกำหนดขั้นตอนวิธีจัดเก็บ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ						30
3	ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย ในการจัดเก็บข้อมูล						31
4	ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ก่อน นำไปใช้งาน						32
5	ควรมีการควบคุมและตรวจสอบ ข้อมูลให้ถูกต้อง						33
6	ควรติดตามผลและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง						34
7	ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และง่ายต่อการตรวจสอบ						35

ข้อ	แนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความสามารถ					รวม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>การสนับสนุน</u>						
1	ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุน งานข้อมูลและสารสนเทศ						36
2	ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ข้อมูลและ สารสนเทศในโรงเรียน						37
3	ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย นำมาใช้ในศูนย์ข้อมูลและ สารสนเทศ						38
4	ควรจัดระบบการนำเสนอข้อมูล หลายรูปแบบ						39
5	ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน						40
6	ควรส่งเสริมให้บุคลากรใน โรงเรียนเห็นความสำคัญของการ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ						41
7	ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การใช้บริการข้อมูลและสารสนเทศ แก่ชุมชน						42

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายเชิดศักดิ์	ชื่อสกุล	พันธุ์พัฒน์
เกิดวันที่	13	เดือน	สิงหาคม พุทธศักราช 2493
สถานที่เกิด	ตำบลประตูลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	37/3 หมู่ที่ 4 ตำบลประตูลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดโคกกรุง		
ประวัติการทำงาน			
16 พ.ค.	2520	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดเตาปูน แก่งคอย	
10 ก.ค.	2524	ครูใหญ่โรงเรียนวัดชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	
1 มี.ค.	2527	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	
14 ม.ค.	2530	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดโคกกรุง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	
1 ม.ค.	2534	อาจารย์ใหญ่ ระดับ 7 โรงเรียนวัดโคกกรุง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	
ประวัติการศึกษา			
พ.ศ.	2504	ป. 4 โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
พ.ศ.	2507	ม.ศ. 3 โรงเรียนอานวยศิลป์ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร	
พ.ศ.	2515	ป.กศ.ต้น วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	
พ.ศ.	2517	ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	
พ.ศ.	2520	คบ. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	
พ.ศ.	2537	กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	